

Maaillet

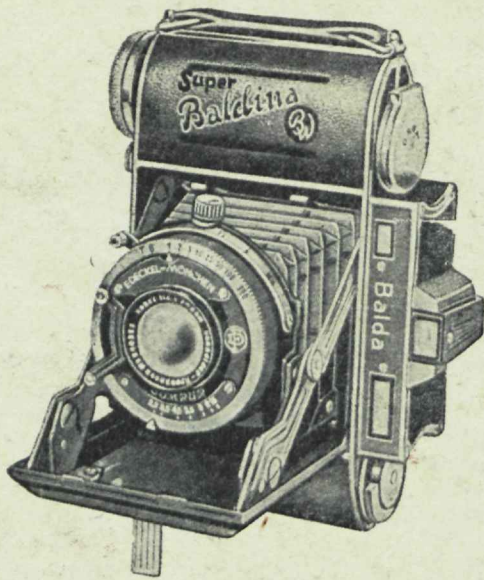

MAI
1937

5

35
SENTI

Naiste ja kodude kuukiri

Head mälestused

motiivirikkast kevadest.

kui Teil on hea fotokaamera

Fotoaparaate rikkalikkus ja mitmekesises valikus, hinnaga alates Kr. 25.— kuni Kr. 650.— järgmistelt vabrikutelt: Balda, Voigtländer, Ditmar, Welta, Zeiss Ikon, Ihagee, Agfa j. t.

Filme, plaate, filmpakke, pabereid ja kõiki vajalikke fototarbeid: Voigtländer, Perutz, Agfa, Selo, Zeiss Ikon j. t. Uus fotehinnakiri soovijaile tasuta.

RAADIO-KOOPERATIIV

Tallinn, S. Karja 9 • Tartu, Võidu 11 • Pärnu, Kalevi 40 • Rakvere, Tallinna 25 • Viljandi, Lossi 31

Kevad 1937

Mantli-, kostüümi-,
ülkonna- ning
kleidiriided

kohale jõudnud ja soovi-
tab mustriküllases valikus

H. Rõivas'e

kodumaa vabrikute riidekauplus

MÜÜK suurel ja
väik. arvul

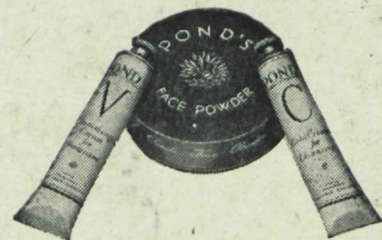
Tallinn,
Estonia puiestee 11

KÄE- JA NÄONAHA ILU JA PEHMUSE ALALHOIDJAD ON

POND's

KREEM ja PUUDER

TARVITUSEL KOGU MAAILMAS!

POND's tungib kergelt ja mõjuvalt nahapooridesse. POND's sisaldab olluseid, mille ülesanne on kaitsta nahka vananemisest ja sooja ning külma liigest mõjust. POND's „V“ kreem annab nahale meeldiva välimuse. POND's „C“ pehmendab karedat, kõõmalist nahka, tehes selle siidpehmeks. POND's „V“ on ideaalne puudrialus.

POND's puuder on valmistatud mitmes varjundis, katab nahka ühtlase, hästipüsiva korrana, andes näole meeldiva, pehme jume.

POND's preparaate tarvitades jääte nende alatiseks ostjaks!

Esindus: A./S. Prov. JULIUS LILL — Tartus.

Kõigile kirjadele, millele soovitakse kirjalikku vastust, palume juurde lisada 10-s. postmark. Ilma margita kirjad jäävad tähele panemata.

„MARETI“ toimetus.

25 priipääsetähte

Eesti Põllumeeste Seltsi Tartu näitusel jagame oma aastatellijale välja mõni kuu enne näitust.

„Mareti“ talitus.

Iga naine loeb

«Vallatut
Magasini»

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 5 (29)

3. AASTAKÄIK

MAI 1937

Trükitud 27.000 eksemplari

Kevadelilled

Õites aed

Isa ja poeg

Suur mees ja poisikeseohtu noormees, kes nii väga sarnanesid teineteisele, kõndisid aeglase sammudega edasi-tagasi laevalael. Neil olid mõlemal ühtmoodi heledad juuksed, ühtmoodi teravad, sügavsinised silmad ja energilised näojooned.

„Sa ei tohi mõelda, mu poiss,“ ütles isa nüüd, vaadates pojale otsekohe silmi, „et see kutsub esile meie elus mingisuguse muutuse, et me ehk enam ei ole nii head sõbrad kui seni. Meid kaht ei või lahutada ega eemaldada teineteisest miski asi maailmas. Ma ütlen seda ka temale ja ma olen kindel, et ta seda mõistab. Miski ei muutu, ainult et oleme kolm head sõpra endise kahe asemel.“

Poiss noogutas peaga.

„Kui sina mind mõistad,“ alustas isa taas, „siis mõistab seda ka tema! Õieti olin kindel selles juba ennemgi, mu poeg, et sa oskad leida õige tee. Pean sind küllalt nii arukaks, et sul pole enam vale eelarvamusi võõrasemade suhtes. Tige võõrasema esineb peamiselt veel ainult muinasjutus.“

Poiss tõstis uhkelt pea.

„Ära näe vaeva, isa,“ ütles ta, „ma pole tõesti nii armetu, nagu näid olevat kartnud.“

„Ei, mu poiss, ma tunnen sind!“ vastas heledajuukseline mees ja silmitses poega suure armastusega.

Vaikides kõndisid nad nüüd ivake aega laevalael edasi-tagasi. Siis hakkas vanem uuesti kõnelema. „Kui ma teda kuus nädalat tagasi esimest korda nägin, teadsin kohe, et ta saab mulle armsaks. Ja nüüd on need toredad päevad, mis ma siin laeval temaga juhuslikult koos olen veetnud, teinud mulle selgeks, et oleksin õnnelik mees, kui ma... kui mul õnnestuks võita ta endale. Aga enne kui palun temalt otsustavat sõna, ütlen talle, mis me kaks, sina ja mina, teineteisele oleme. Iga naine ehk ei mõistaks seda, aga Katariina mõistab seda kindlasti. Ja et ta peab hea olema sinu vastu, siis võtame ta kolmandaks vastu meie ilusasse liitu. Mis sa arvad, mu poiss?“

„Jah!“ vastas poiss tõsiselt.

Heledapeane mees jäi hetkeks seisma, võttis poisil õlgadest kinni, vaatas talle kindlasti silma ja ütles: „Ma armastan teda. Ma armastan teda niisama tugevasti nagu sindki, kuid teisiti. Kas saad minust aru?“

Segaselt langetas poiss pea.

„Kas pean hüüdma teda emaks?“ küsis poiss tõsiselt.

„Ei, sa kutsud teda Katariinaks.“

Siis vaikisid mõlemad.

*

Nüüd sammus poiss, käed seljataga, kabiinikeses edasi-tagasi. Ta näis olevat meeleheitel nagu kinnipüütud loom. Tema hinge täitis tuline soov teha seda, mis õige, ja ta piinas end mõttega, kuidas leida õige tee.

Umbes poole tunni pärast seisis poiss rahuliku näoga Katariina ees, kes istus laevalael mehega, kellega ta tihti armastas seltsida.

„Preili Katariina,“ ütles ta, „tahaksin kõnelda teiega pisut kahekesi.“

Noor daam silmitses teda natuke segaselt. Siis ilmus tema huulte armas naeratus ja ta sirutas poisile käe.

„Mu armas, siis kõnele aga, mis sa minult soovid ja millega ma võin sind aidata.“

Poiss seisis seal tõsise näoga ja kordas: „Ma soovin teiega kõnelda.“

Katariina kaaslane puhkes valjusti naerma. „See tähendab,“ hüüdis ta, „et mina pean ära minema!“ Ta ajas enda lõbusa muigega püsti ja eemaldus.

„Istu nüüd siia minu juurde, paike,“ ütles Katariina, „ja jutusta, mis sind vaevab.“

„Pidin teiega kõnelema,“ vastas poiss rahulikult, vaadates daamile kindlasti silmi, „sest ma tahtsin teid paluda, et teie keelduksite, kui mu isa palub teid endale naiseks.“ Üksisilmi vaatas Katariina poisile otsa. Ta oli tõesti väga ilus naine, mida aga poiss tema kõrval ei osanud veel mõista. Viimaks kogus Katariina end veidi ja ütles: „Sa oled kõige kenam poeglaps, keda ma kunagi olen näinud. Võin väga

Kevademaastik

hästi mõista, miks su isa sind nii väga hoiab. Kuid see, mis sa praegu ütlesid...“

„Ei ole mõtet teha üleauruseid sõnu,“ vastas poiss kindla häälega, „sest te ei saa sellega midagi muuta. Mina... ma...“ ta kõhkles veidi, kuid siis võttis ta end uuesti kokku ja kõneles edasi: „Ma kuulsin iga sõna, mis te kõnelesite siin eile õhtul mehega, kes praegu meid üksi jättis. Ma istusin siin lähedal ja kuulsin kõik. Ma pole seni kunagi kuulnud salaja pealt teiste juttu, ent alguses seal polnud ju midagi, mida ma poleks tohtinud kuulda, ja siis... kui hakkasin aru saama, millest te õieti kõnelesite... siis tahtsin just nimelt kuulda kõik. Ja nüüd teate ka, miks nõuan teilt, et lükkaksite tagasi minu isa ettepaneku.“

Ta jäi vait ja vaatas emale, sest ta ei talunud seda isegust ilmet daami näol. „Kui isa näeks teda praegu,“ käis tal mõte läbi pea, „ei meeldiks ta talle sugugi enam nii väga.“

„Laps,“ ütles Katariina sunnitult kerge häälega, „sa nägid vist und. Sa näed vist praegugi veel und. Seepärast mine parem kabiini ja tudu natuke.“

Pilge kõlas tema häälest ja piiras tema huuli.

„Te teate nüüd, preili Katariina,“ sosistas poiss, „et ma tean kõik, ja seepärast saate muidugi aru, et te peate lükkama tagasi mu isa ettepaneku.“

Vihast värisedes kargas neiu jalule. Oh, ta oleks tahtnud läbi peksta selle jõmpsika!

„Ma ei mõtlegi seda teha, mis sa nõuad,“ hüüdis ta ägedasti, ja tema silmad löid tuld. „Usud sa siis tõesti, et su isa sõnakestki sellest usub, mis sa endale kujutled kuulnud olevat, ja mis pole muud midagi, kui sinu poisiaju rumal fantaasia.“

Siis jäi ta vait, sest ta märkas äkki kui mehelik see poiss oli, kui mehelik ja kindel.

„Istuge!“ käsutas poiss, ja Katariina ärritus näis hajuvat poisi enesevalitsuse ja rahu ees. Ta istus ja vaatas poisi otsa.

„Kas te ei näe,“ ütles noormees, „et see, mis te eile õhtul siin kõnelesite, on lihtsalt hirmus! Te armastate teist ja tema armastab teid, aga ta ei saa teid naida, sest et tal on kuski kodus naine, kes on alalõpmata haige... ja seepärast tahate abielluda minu isaga, kes teid armastab, ja siis... tahate teda petta, tahate teha, nagu armastaksite teda, kuid...“

Poisi hääel katkes... ja siis äkki tundis noor naine oma käsi viibivat poisi kättes nagu tuliste pihtide vahel. „Te ei tea,“ hüüdis ta, „milline inimene on minu isa! Muidu ei teeks te midagi säärast, ega tahaks teha. Ta on mees, kuulete, mees! Ja kui ta kunagi kuuleks, et olete läinud talle ainult seepärast, et teil endal on liiga vähe raha, ja et too teine ei saa teid võtta — see — see lihtsalt tapaks ta. See on ju praegugi talle hirmus, sest ta on nii kindel, et tulete meie juurde, aga hiljem oleks see talle veel palju, palju valusam. Ja ma ei või kannatada, et te talle seda valu teete, preili Katariina.“ Tulises palves kiindusid poisi ausad silmad noore naise näole.

„Nüüd mõistate ometi, et te ei või temale minna?“ palus poiss. „Eks ju? Ja... ja ma töotan teile, et ta iial ei saa teada tõtt.“

Katariina oli muutunud kahvatuks, ta tumedais silmis läikis kummaline ilme. Poiss silmitses teda palavikulise innuga, hoides ikka veel tema käsi tugevasti oma sõrmede vahel.

„Mul on teist küll kahju,“ ütles ta viimaks väriseva häälega, „aga ma armastan väga oma isa.“

Siis tõusis Katariina pikkamisi pingilt, käsi ikka veel poisi peos.

„Kas teete, mis ma teilt palun?“ küsis poiss pinevas ootuses. Vaikides seisis noor naine tema ees ja silmitses teda, kel oli õnnestunud liigutada tema isekat südant, kelle teguviis sundis talle pisarad silmi. Siis kummardus ta alla ja suudles poissi südamlilikult huultele.

Juba tuligi too teine, keda Katariina armastas.

„Noh, kas konverents on juba lõppenud?“ küsis ta lõbusasti. „Kas jõudsite kokkuleppele? Oli see suudlus paktile pitseriks, mis? Kas tohin nüüd paluda teid tantsima, preili Katariina? Hiljem võite siis minna selle noormehe isa juurde, ta näis otsivat teid juba ennem.“

Vaikides võttis Katariina vastu talle pakutud käsivarre.

*

Heledajuukseline mees seisis kajutis, vahtides tardunult välja õõtsuvale merele. Ta oli käinud Katariinat äsja otsimas, oli näinud teda ärevas kõneluses pojaga ja oli kuulnud siis kõik, mis poiss ütles naisele.

Mõne aja pärast seisis isa ja poeg jälle kõrvuti laevalael, mõlemad sirged nagu kuused, heledapeased, selgete sini-

silmadega, ja silmitsesid lainepeiri tagant kerkivat tornistiku.

„See oli päris ilus reis, eks olnud ju, isa?“ ütles poeg. „Varsti oleme jälle kodus.“

Heledajuukseline mees noogutas hajameelselt. Siis ütles ta otsustavalt: „Enne kui me lahkume laevalt, mu poiss, ütleksin sulle veel, et... et mina ja sina... me jääme ka edaspidi kahekesi... kas mõistad... mina ja sina.“

Poiss pidas hinge kinni ja vahtis otse päikese sädelusse, kuni pisarad paisusid talle silmi.

„Meie elu oli ju senini imeilus,“ kõneles isa edasi, pikkamisi, piinatud häälega, „ja seepärast ei tohi me nüüdki

kaevata. See teeb loomulikult valu — esialgu, aga — — mulle jääb temast ilus mälestus. Ta ei armasta mind... ja ta on selleks liiga aus ja peenetundeline, et tulla mulle armastusega.“ Siis ta vaikis, vaadates suure armastuse ja uhkusega alla poja heledale peale.

„Mulle jääb temast ilus mälestus — — ja siis oled mul ju sina, mu poeg!“ Ja nad surusid teineteise kätt, nagu kaks meest kunagi, kumbki endamisi rõõmus, et oli saanud teist petta. — Nad vaatasid teineteisele silmi ausa, avaliku pilguga, hoolimata valest, mis oli astunud nende vahele.

M. P.

Kool on lõpetatud — mis saab edasi?

Selle küsimuse ümber kõneldakse üle kogu maa paljudes perekondades. On kõnelemist olnud igal kevadel ja kindlasti on see teema tulevikuski aktuaalne neis kodes, kus on lapsed saamas või saanud kätte kooli lõputunnistuse.

Tänavu aga liitub neile kõnelusile väike ärevusetunegi, sest vanemil ja kasvatajal on esialgu raske orienteeruda alles väljakujundamisjärgus oleva koolireformi küsimuses, seda enam, et ajalehist ollakse võinud jälgida seniste koolitüüpide sulgemiskavatsusi, kuna uute asutatavate suhtes ei olda veel täielikult selgusel. Nii siis on teada, et senine õppekääk algkool — keskkool — gümnaasium — ülikool ei saa enam teostuda endises ulatuses, vaid et peab ette võtma ümberorienteerumisi ja katsuma kohandada uute radadega.

Ei ole asjatult palju kõneldud sellest, et meie rahva suurim jõud peitub tema hariduslikus tasemes. Kui ei ole välja panna suurt inimestehulka, siis seda tähtsam on iga üksik rahvaliige, seda enam peame valvel seisma selle eest, et viimane kui üks vähegi võimelisem eestlane saaks tublisti kõrgemasemeliseks, kui missuguse tahes suurrahva keskmine kodanik.

Igal aastal pühendame me ühe kevadise päeva oma emale, austuse ja lugupidamise avaldamise päevaga, aga me ühtlasi tõstame esile kodu kõrge ja kauni tähtsuse. On ju üldiselt teada, et kodu hingeks on naine, ema, ja eks juba sellestki ole selge, et kui meie tahame, et eesti kodu oleks kultuuriline kodu, siis tema hinge, naise, hariduslik tase peab olema võimalikult kõrge. Eesti naine on alati, ka kõige hämaramatel ja raskematel aegadel olnud haridusepüüdlik. Enamik meie praegusi haritlasi on kooli pääsenud just oma ema eestkostmisel ja soodustusel. Ja ega see tung oma lastele haridust anda pole tänini vaibunud. Tänapäeval tahab ema anda oma lapsele vähemalt samasuurt haridust oma riigis, kui ta ise sai suurte raskustega võideldes võõra võimu ja valitsuse all elades. Veel enam: lapsele püüab vanem kõigiti soodustada paremale elujärjele saamist, mille tähtsamaks eeltingimuseks aga siiski on parem haridus. Seetõttu pole siis ka mingi ime, kui nüüd vanemate seas muret tekitab küsimus, kuhu oma last peale alg- või keskkooli lõpetamist panna.

Kui oleks 13—16-aastase lapse juures selge, mille peale temal võiks olla erilist annet ja mille vastu oleks suuremat huvi, saaks küsimust lahendada lihtsalt. Aga nagu me jällegi oleme võinud otsustada vastavate ankeetide põhjal, valitseb niihästi kutsevaliku eel seisvate noorte inimeste kui ka nende vanemate seas selgusetus, millisele tegevusele ette valmistuda oleks vastavam ja sobivam noore annete ja võimiste põhjal otsustades. Inimene saavutab maksimaalset oma õigel alal töötades, kuna aga valele alale sattudes võib andekaski inimene olla ainult keskpärane või koguni alla seda. Siin peab siis vanem ja kasvataja juba aegsasti hakkama tähelepanekuid tegema kasvatatava kalduvuste kindlakstegemiseks, peab katsuma nõu pidada õpetajatega ja teistega, kellega tema lapsel on lähemaid kokkupuuteid.

Kuid ikka on kergem määrata poisi tulevikku, kui tüdruku oma, kuigi tavalisest kaldutakse arvama vastupidist. Leitakse, et tüdrlapse kutsevalikul pole juba seetõttu suuremat tähtsust, et läheb ta ju mehele niikuinii ja ei tarvitsegi kunagi oma õpitud oskusi rakendada leivahankimise muredega võitlemiseks. Ja võidakse iganenud naisõigusluseks nimetada seda, kui propageeritakse kutsehariduse andmist ka naisele. Kuid meie ei taha sugugi vastu vaielda sellele, et naise jõud võivad väga rakendatud olla naisena ja emana ja et nende kohustuste ja selle tegevuse juures tema on oma otseste ja vägagi tähtsate ülesannete täitmisel. Aga eks nõua needki ülesanded, kui soovime nende täitmist kõige kõrgemal määral, naiselt korralikku üldharidust. Kuid kui see on juba olemas, ja kui eeldame, et seda annab juba algkool, või paremal juhul veel keskkoolgi, siis

on meil ometi 15—16-aastane kooli lõpetanud tüdrlaps kodus, kes ootab ülesandeid. Täiesti väärt on jätta tüdruku selles eas tegevusetult koju istuma ja „meest ootama“. Elu on naisel karmim kui mehel ja seepärast on iga vanema kohus oma tüdrlaps võimalikult ette valmistada tulevaste raskustega võitlemiseks. Ei saa ju head perekonnaemagi sellest tüdrlapsest, kes on elanud väga palju jõudeelu. Kuid mis veel tähtsam: tänapäeval peab hulk naisi jääma kas koguni üksikuks, või siis aitama meest perekonnale ülalpidamise hankimisel või — mis ei ole ka sugugi haruldane nähtus — võtma kogu hoolitsus perekonna eest oma peale. Selle eest ei ole kindlustatud ükski naine või kui, siis ainult selle kaudu, kui tema vanemad teda on saanud kindlustada varanduslikult. Neid juhtumeid aga esineb eestlaste hulgas väga harva. Nii et üldnõudeks on ja jääb: naine peab saama haridust ja seda mitte ainult üldhariduslikus ulatuses, vaid tal peab olema ka kutse.

Nüüd on siis nendel meie emadel-isadel, kelle lapsed käesoleval kevadel lõpetavad alg- või keskkooli või ka gümnaasiumi, põnevalt päevakorras küsimus: mis saab siis nüüd edasi? Kutsehariduse saamise võimalusi on suuresti mitmekesistatud. Juba varem olemasolevatele kutsekoolidele lisaks on kavas asutada uusi, nii et need paljud noored, kes gümnaasiumide koondamise tõttu või mõnel muul põhjusel ei saa kauemini õppida üldhariduslikus koolis, võivad endid algkooli, või paremal juhul keskkooli lõpetades hakata ette valmistama oma tulevasele kutsele. Väga paljudel aladel on meil praegu veel suur puudus parema ettevalmistusega, haritud jõududest. Kui nüüd on märgitud üleproduktsooni üksikute ülikooli-haridust tingivate elukutsete juures, nii et noor ülikooli lõpetanud majandusteadlane end arvab lausa õnnega koos olevat, kui saab kuuekümnepäevase koha kuhugi kantselesse, siis ometi õige paljudel kutsealadel, mis ei nõua nii palju aega ettevalmistuseks ja säärase kulu nagu ülikool, on veel soodsaid võimalusi töötamiseks ja teenimiseks. On juba palju kirjutatud sellest, et oleks viimane aeg laiemateski ringides arusaamisele jõuda selles, et keskkooli või gümnaasiumi haridusega inimene võib õppida ja hiljem töötada seni enamasti ainult vähese haridusega inimestega täidetud olnud aladel. Seepärast mõelgu iga keskkoolilõpetaja päris tõsiselt järele, kas temal maksabki olla väga õnnetu, kui ta ei peaks sisse pääsema gümnaasiumi. Sest gümnaasiumi lõpetaja, kes ei lähe edasi õppima ülikooli, on ometi jälle teelahkmel. Ja kuigi ta selles mõttes on õnnelikumas olukorras, et tal on kõrgem üldhariduslik tase, siis kutse valikust ei pääse ta ometi mööda. Liiatigi on kasvatusteadus paljude tähelepanekute najal veendumusele jõudnud, et iga 15—17 a. vanune noor inimene, kes puberteedieast on välja jõudnud, hakkab igatsema täisväärtuslikku tööd. See ongi õige aeg hakata juba tegelema oma tulevase kutsetöö alal. Gümnaasiumiõpilast aga, kes jääb veel mõneks aastaks puhtraamatulise tegevuse juurde, ähvardab see hädaoht, et tema õige tööõõm, huvi kutselise töö vastu, haihtub. Ja ometi on juba nüüdki, kuigi kutsekoolidele seni ei ole tarvilist tähelepanu pööratud, nende õppekavades niisuguseid aineid, mis õpilase vaimsetki arengut soodustavad. Edaspidi võib see olukord ainult paraneda, tagasimineku ei saa olla juttugi.

Nagu juba eespool öeldud, on meil väga paljudel tööaladel haritud, korraliku kutselise eelharidusega tööjõudest suur puudus. Eriti peab seda tähendama naistöölalade kohta. Ja praegusel ajal, mil meil kõneldakse ja kirjutatakse palju kodukultuurist, maitse arendamisest ja paljust muust kaunist, aga ka väga tarvilikust, on neil noortel tüdrukel, kellel on head maitset ja lahtisi käsi töö jaoks, paras aeg hakata välja valima endale ala, mille vastu neil on huvi ja mille kaudu saab eesti kodu ja kogu elu muuta ilusamaks ja kultuursemaks.

R. Palgi.

UUS TÄHT „ESTONIA” LAVAL

Kuna Milvi Laid lahkus pikemaks ajaks „Estoniast“, minnes välismaale tervispuhkusele, palgati tema asemele uueks opereti-primadonnaks Narva teatri näitleja Gerda Galinsky. Pildil Gerda Galinsky operetis „Metsaülema tütar“.

Gerda Valentin-Galinsky

Pr. Gerda Galinsky pärineb Kohtla-Järve põlevkivitööstuse rajoonist, kus elavad praegugi ta vanemad ja vend. Siin sai ta ka oma koolihariduse, kusjuures ta unistas iseseisvast kutsest, soovides saada nimelt majapidamisõpetajaks. Majapidamisala huvitas teda tol korral üle kõige. Ent juba 1931. a. suvel pr. Galinsky Narva-Jõesuus viibides varisesid need kavatsused kokku. Seal lähemalt kokku puutudes Narva näitlejatega, avastasid viimased temas tugevaid lavalisi võimeid, mistõttu olukord lõpuks selliseks kujunes, et vennad Malmstenid viisid pr. Gerda Galinsky „Võitleja“ lavale, kuhu ta jäi viieks aastaks. Ning nüüd algabki noore ja andeka näitleja sihikindel areng. Temast vaimusutatute arv kasvab päev päevalt ja noore primadonna kuulsus levib lühikese ajaga Virumaalt pealinna. See on kahtlemata selline edu, millest unistada tohivad ainult väga vähesed. Pr. Gerda Galinsky puhul peab aga eriti imestama, sest ta on alles noor ja laval esinenud üsna vähe. Lisaks pole tal olnud „Võitleja“ teatris ja üldse vähevõimaldavais Narva oludes häid tingimusi endaarendamistööks ja edasiõppimiseks. Kuid oma sünnipärase andekuse, püüdlikkuse, kõike tõsiselt võtva läbitöötamis- ja sisseelamissuute tõttu on kujunenud temast silmapaistev näitleja. Pr. Gerda Galinsky ei tee oma igapäevast lavatööd mitte töö enda pärast, vaid kunsti pärast, mis elu teenistuses olles peab elu edasi viima.

Kuna tahame kuulda, mida tulevane „Estonia“ primadonna arvab oma järjekordsest võidust, külastame teda teatrietenduse lõpul. Elavate tumepruunide silmadega primadonna on veetlev oma lihtsas rõivastises.

„Kas tõesti jätate Narva teatri leinama?“ esitame talle otsekohese küsimuse.

Kerge tukse käib üle näitlejataril näo.

„Nii näib see kujunevat. Eks Narvagi ole saanud küllalt armsaks, ega tahakski sealt hästi lahkuda, ent kui see on nii määratud, peab leppima. Küllap Narva leiab uue minu asemele. Ning noorusele peab ka ruumi andma.“

„Esinesite juba „Estonias“?“

„Jah. Tuleproov on juba läbi. Mängisin peaosa operetis „Džaina“. Asjatundjate arvates läks üsna hästi.“

„Kuidas meeldib Teile Tallinn?“

„Ei tea, tuleb ju seal palju tööd. Kuid võimalused endaarendamiseks on seal kindlasti avaramad, nii laulu, lavatantsu kui ka mängu alal.“

„Kas mehe viite ka pealinna kaasa?“ uudishimutseme edasi.

„Ka mees tuleb kaasa,“ vastab primadonna otsekoheselt. „See on nimelt üheks tingimuseks ja „Estonia“ tegelased on lubanud ka tema jaoks koha.“

„Milles meelsamini esinete — sõnalavastuses või operetis?“

„Kui tõtt ütelda, siis... minu süda kuulub küll sõnalavastusele. Sest sõnalavastuses on võimalik sügavamalt kaasa elada, põhjalikumalt ossa süveneda. Operetti on igaüks kergem mängida, aga ta jätab näitleja hinge tühjaks. Operett on oma olemuselt ikkagi kerge ja ainult siit-sealt pinda riivav. Ta on nagu jook, mis uimastab, kuid ei toida.“

„Milline on olnud Teie armastatuim osa operetidest?“

„Sellele on üsna raske vastata. Üks meeldib nii, teine teisiti. Viimasel ajal mängituist meeldib mulle üsna hästi peaosa operetist „Tütarlaps kodumaata“.“

„Kus elavad Teie vanemad praegu?“

„Ikka Kohtla-Järves. Vend õpib praegu Jõhvi ühisgümnaasiumis.“

„Ja Teie lavanimeks jääb...“

„...endiselt Valentin-Galinsky. Tegelikult meie perekonnanimi on juba eestistatud. Nimelt — Murre.“

„Palju õnne „Estonias“!“ soovime näitlejatarile lahkudes.

H. V.

Tiitaplaps sinises

Rich. Janno toomaan.

5. järg.

13.

Rivaal

Külastisõhtu ei olnud mõeldud erilise pidustusena ja seetõttu olid ka toidud määratud tavalised. Kuid see ei vähendanud Juuli askeldusärevust, sest sisseharjutatud komme nõudis, et kui juba on külalised, siis peab ka valitsema ärev meeleolu. Maaja sai joosta ja õiendada rohkem, kui asi tegelikult nõudis ja kuigi Juuli ise sarjas, et „äh, seda klopotti küll!“ lisas ta aina hoogu juurde.

Õhtuks rabas köögirahvast kõigele lisaks veel hoopis eriline üllatus. Pastor Pihup tuli isiklikult kööki — köögiuksest.

Juuli jäi juba siis kahtlaselt kuulutama, kui trepilt kostsid imelikult võõrad sammud. Kojanaine see ei olnud, kojamees kah mitte. Kes siis? Ja kui pastori natuke kahvatu näosõõr ilmus ukse vahele, paiskas Juuli ehmunud hüüatuse.

„Ah!“

„Tere õhtust, Juuli,“ sõnas Pihup ja ta hääl kõlas nii pehmelt ja lämmilt, et Maajal tulid kohe meelde võis keedetud koogirullikesed. Aga muidu oli hingekarjane suur mees, laiaõlaline ja tugev, ainult veretu, pisut kõhn nägu ei sobinud hästi üldise tegumoega.

Ta ulatas Juulile käe.

„Kuidas siis elate kah? Tulin vanemate juurest ja mõtlesin, et vaatan ka siit rahvast.“

Juuli oli imelikult kohmetu, mis kuidagi ei sobinud ta tavalisse vormi. Ja kui ta ütles lause: „Suur tänu, küll me siin ikka...“, siis oli seegi hoopis kellegi teise poolt öeldud. Hääl oli kuidagi üles kerinud ja hädine.

„Ahah?“ ütles nüüd pastor ja see oli seatud Maaja suunas.

„Meie uus...“ ühmas Juuli.

„Sosoo, või sedasi!“

Oli näha, et ta kavatses ainult ühe pilguga riivata uut toaneitsit, kuid poole-pealt jäi see plaan katki ja silm peatus õige põhjalikult, uurival, pisut üllatunultki. Alles siis ulatas ta käe, mis oli niisama pehme ja lämmi kui häälg.

Maaja tegi kerge niksu.

„Kas härrased on kodus?“ küsis nüüd Pihup ja juba Juuli poole pöördunud.

„Oojaa!“

Pihup noogutas lahkelt ja väga tänades. Riivas selle juures siiski raasuke veel Maajat ja sammus välja.

Juuli ei osanud varjata, et see oli olnud suur hetk tema elus. Ta liigutused muutusid aeglasemaks ning väarikamaks ja ta ei kõnelnud tükk aega ühtki sõna. Aga nagu kartes, et ta on läbinähtav, tegi varsti äkiselt järsu liigutuse ja surus askeldusisse endise kõva särina. Ütles siis nagu muuseas:

„Kööki tungivad sisse.“

Selles oli uhkust, võidurõõmu ja iseteadvust.

„Väga kena mees,“ ütles nüüd Maaja.

„Suur kogudus käes,“ sõnas Juuli nagu selle kinnituseks.

Rohkem polnud enam mahti juttu vesta. Aeg oli käes, külalised võisid iga silmapilk lauda istuda. Ja peatselt tuligi proua, kontrollis pisut sööke pliidil, katet laual, ütles „hea küll“ ja see oli märgiks, et külalised asuvad platsi.

Ega ei olnudki rohkem võõraid kui kolm: härra Pihup ja proua Loots oma tütreaga, kelle nimi oli Meeri. Lauda istuti siis kuuekesi — kaksikud olid juba saanud vajalise õhtumoona ja möllasid oma toas.

Maaja kibeles oodata, kunas jõuab kätte soojatoidu kord ja saab söögituppa rutata. Kes kellega istub? mõtles ta ja natuke nagu torkis südame all. Kindel muidugi, et see preili Loots istub Rannaga — kuhu mujale ta asetataksegi, kui

juba on kord nii, nagu Juuli seletas — aga kuidas nad peaksid olema? Ja esimest korda tundis Maaja, kui paha on, et ei saa praegu võrdselt olla, istuda seal lauas, ajada juttu vabalt ning vigurdamatult. Küllap ta siis juba sellele preili Lootsile...

Kell tirises ja Maaja oli hüppevalmis. Söögitoas oli märksa valgem kui köögis ja seetõttu lõi silmis esmalt pisut virvendama. Jutt oli juba kaunis vali ja härra Pender naeris parajasti otse südamepõhjast. Teised aitasid kaasa natuke vaiksemas noodis. Maaja ulatas käed taldrikute järele ja viskas ärevaid pilke ümberringi. Nii muidugi, ühel pool Rand, teisel pool Pihup, keskel preili. Oli väikene nipsinakenne, heledajuukseline, hästi ravitud ja — Maaja tundis teravat pettumust — päris sümpaatne ning meeldiv olemuselt. Tumepunane puhvõlgadega kleit sobis hästi ja soeng oli põhjalikult lokitud, kuid siiski maitsekas.

Preili ütles parajasti: „Mina pean siiski rohkem lugu niisugusest suvitamisest, kus on inimesi ja kus ei tule uni peale,“ ja see oli öeldud pehme sametise tooniga, ilma edevuseta ning vigurdamiseta.

Maaja südamesse lõi valus torge.

Pastor Pihup ütles:

„Puhata saab ikkagi ainult seal, kus pole maailmakära. Selles mõttes oleme Rannaga täiesti vennad.“ Ise hoidis seejuures silmad Maajal, vargsi ja poolnurgeti, teeseldes laelambi vaatlemist.

Rand ei kõnelnud midagi, vahtis endamisi lauale, kröbistades sõrmeküünega leivaterakesi linal.

„Siiski,“ kõneles nüüd preili Loots, „ma saan ka aru härra Rannast. Miks mitte — võib olla suur võlu säärases üksiolemises. Kujutlen, et tabad looduses niisuguseid üllatusi, mida pole varem tähelegi pannud.“

„Ja missuguseid veel!“ sõnas Rand, tõstes ühe silmanurga Maaja poole.

Preili Lootsi pilk seisatas sel momendil Ranna ruugel näol ja selles pilgus oli nii palju sooja ning paitavat, et taldrikuvirn Maaja kandmikul klirises ohtlikult. Juuli on nii õieti näinud... palju hullemini on veel, palju hullemini! tui-kas Maaja peas ja tal oli tegemist, et silmi preili Lootsi nipsinakeselt eemale tõmmata.

Ta ruttas kööki.

Soojasõõki lauale viies oli Maaja enese sündinud juba rahulikumaks. Nüüd oli proua Loots saanud jutuniidi oma suhu ja see oli seda sorti niit, mis ei katkenud nii hõlpsasti. Ruttamisi kerides, vahepeal naeru turtsatades, jooksis jutt ägeda kiiruga ega saanud sinna keegi sõnakestki vahele poetada. Kõne all olid suvised huvitavad sündmused rannaliival, mille keskpunktiks ja sangariks oli muidugi proua ise. Osalt ka preili Meeri, aga teda puudutati väga napilt ning ettevaatlikult ja küllap selleks olid praegusel hetkel oma põhjused.

Maaja kõrvuni see huvitav jutt ei ulatunud. Sest preili Loots oli enese surunud tihkjalt Ranna lähedale ja seadis väikest kollast lillenupukest mehele nõõpauku. Lill oli tilluke ja äbarik, lauakaunistisest näpsatud, aga preili silmad olid selle juures täis siravat rõõmu ja Ranna nägu hiilgas muhedas heameeles.

Kastekann oleks Maaja käes peaaegu ümber kukkunud, tilluke tilgake variseski laudlinal.

„Maaja,“ sõnas proua Pender, „nüüd me teid enam ei tülitä. Võite hinge tagasi tõmmata.“

„Jah, proua,“ kogeldas Maaja kõledalt ja pöördus karmesti ümber. Ta kuulis, kuis proua Pender ütles:

„Meie uus toaneitsi.“

Ja selle peale proua Lootsi külma hinnangut:

„Päris simpaatilik plika.“

„Simpaatilik“ plika! Maaja sulges ukse järsu tõmbega. Niisugune vastik vanamoor!

Hiilgavalt valged hambad NIVEA-hambapasta abil!

NIVEA-HAMBAPASTA seisab Teie teenistuses. Ta hoiab hambad puhtad ja terved, muudab nad pimestavalt valgeks ja annab neile ilusa läike. Kui tarvitate NIVEA-HAMBAPASTAT, kadestatakse Teid Teie hammaste pärast. Ostke seepärast juba homme tuub NIVEA-HAMBAPASTAT.

Werner Mehks, Tallinn

209

14.

Ootamata naaber

Esialgu otsustas Maaja, et pole mingisugust mõtet teatrisse minna. Pole vaja ta piletit, andku parem oma kallile Meerile. Aga siis hakkas vihakihk aegamisi rebenema, kiisatus üle pika aja jälle rahva hulgas liikuda, teises õhustikus ja avarustes, muutus ikka ründavamaks. Ja õhtuks oli asi korras. Proual ei olnud midagi selle vastu ja kuigi Juuli veidi mossitas, ei paistnud see olevat väga tõsiselt võetav.

Juba aegsasti istus Maaja teatrisaalis. Ta oli siin varem käinud mõnedki korrad, aga nagu ta ise oli endisega võrreldes sootuks uus inimene, nii paistsid talle ka teatri-ruumid võõrana ning uudsenä. Tundis nagu veidi piinlikustki, kuigi ise selle üle naeratas ja rahuldustundega piidles oma kaunilõikelist kleiti, mis niisama hästi sobis peenikesele preilile kui ka tooümmardajale.

Ta istus kolmandas reas, ümberringi lakitud härrad ning lõhnastatud proudad. Kudrutav jutt sumises ümberringi, käteldi üle toolide, turtsatati naerda, suruti pead kokku, kui oli vaja kellegi lähedal-istuja kohta teha paar salajast märkust. Maaja tundis, et närvid otse mõnulesid keset seda kidinat ning kädinat, võõraid nägusid ja oodatava etenduse ärevust. Eilse õhtu tusatorkmed, mis päeva jooksul ikka ja jälle kippusid tegema valu, kaotasid oma teravuse ja kustusid saali pidulikku särasse.

Keegi istus Maaja kõrvale. See oli mustas ülirkonnas mees, seda märkas Maaja silmanurgaga, lakk-kingis, mustades sokkides valendasid tillukesed valged punktikesed. Neisse punktikesesse jäid Maaja silmad viivuks kinni nagu naelutatult ja siis vaatas ta äkki istujale näkku.

See naeratas leebelt, kuid ei öelnud sõnagi. Toetas enese mugavamalt tooliseljale, liigutas jalga põlve otsas.

Maaja kohendas end toolil. Ta õhetas näost ja sõrmed värisid ridiküllil küljes.

Siis öeldi läbi rõõmsa naeratuse:

„Tere õhtust, Maaja preili.“

Maaja sundis enese rahulikkuks, püüdis hoida külma asjalikkust toonis, kui vastas:

„Tere.“

„Üllatasin?“

„Kuidas võtta.“

„Olete vahest pahanegi?“ küsis Rand.

„Miks pahanegi?“ vastati külmalt ja ükskõikselts.

„Ärge olge kuri, tunnistan oma patu üles. Mul oli juba eile kaks piletit, aga teise salgasin maha. Valetasin kõige alatumal kombel. Muidu teie poleks ju praegu siin.“

„Mõtlet, kui kavalasti,“ salvas Maaja terava irooniaga.

„Peab ütleva: jah,“ naeratas Rand. „Aga olgu, mis on, mul on päratu heameel.“

Valitses viivu vaikust. Maajal välgatas mingi terav aimus läbi pea ja enne kui suutis end vaikima sundida, olid sõnad juba väljas:

„Kelle jaoks see minu piletit oli siis õieti mõeldud, kui tohib küsida?“

Rand tõmbas ühe suunurga naerukile.

„Ei kellelegi,“ sõnas ta rahulikult. „Sain juhtumisi ühelt sõbralt paar priipiletit, ilma et just oleks olnud erilist kavatsust siia tulla. Alles kui teid eile hommikul nägin, valmis kuri plaan.“

„Valetate,“ ütles Maaja jäigalt.

„Tohoh!“ tegi Rand laia imestust.

„See piletit, mis minul on, pole igatahes mingi priipiletit. See on ostetud.“

Ranna kerkjas naeratus moonduks piinlikuks grimassiks. Aga ta sai enesest ruttu võitu. Peaaegu endise hea tujuga sõnas ta:

„Noh, olgu, sisse kukkusin. Olete nii terane, et minusugusel algajal pole kerge tüssamist seada. Ütlen siis lausa välja: mu plaan oli kurjalt ette kavatsatud.“

„Ah!“ tõrjus Maaja ägeda pahurusega.

Saal mattus sel momendil pimedusse. Orkester alustas mängu, eesriie tõusis. Operett algas.

„Ärge olge pahanegi!“ sosistas Rand.

Maaja tõmbus järsult eemale ja tegi, nagu jälgiks elava pingega lavale koondatud kirevust ning mängusaginat. Aga ta nägi ainult varjukujusid, orkester häälitseks kuski kaugel, kõik sündis nagu uduses kauguses. Preili Lootsiga pidi ta tulema, tagus tal peas, valetas enese kuidagi lahti, andis pileti mulle. Leidis hea võimaluse, et pisut katsetada noorukese toaneitsiga. Nii-nii, härra Rand, teie polegi neist sinatseist kitsühüpeist nii vaba, nagu arvab proua Pender. Aga alati ei lähe täppi kangeil võlumeestel, vahel läheb nii armetumalt märgist mööda...

Vaheajal oli Maaja tõrkjalt tumm. Rand tegi pingutavaid katseid sulatada äkki jäätunud näitsikut, aga katsed jäid katseks. Isegi jalutama ei suutnud ta meelitada. Istusid siis lõppeks mõlemad vaikides, Rand tõsiselt enese ette pöörnises, Maaja teatrikülastuste vaatlemist teeseldes.

Vaheaeg hakkas juba lõppema, kui Rand ütles:

„Ma mõtlesin seda tõesti kõige ilmsüütumalt.“

„Teenijatega mõeldakse ikka kõige ilmsüütumalt,“ pahvas Maaja, vältimata oma lauses peituvat tagamõtet.

Rand elavnes äkki.

„Ahaa!“ sõnas ta. „Sellesama asja üle just tahtsingi teiega kõnelda.“

Ta pöördus Maajale lähemale, surus hääle madalamaks. Kõneles nagu endamisi, rahulikult, ilma erutuseta:

„Tahtsin teile just öelda, et kui teie mõtlete midagi niisugust, nagu praegu väljendasite ja mida olen kartnud, siis pean küll kõige otsesemalt ütleva, et olen sellest täiesti vaba. Minule olete ainult tüdruk seal Pedassaarelt ja muu miski ei lähe mulle korda.“

Maaja naeratas valusalt.

„Muidugi see tüdruk,“ sõnas ta, „aga tee ni j atüdruk.“

„Ärge rõhutage seda kuidagi halvustavas mõttes. Sellest olen ma kaugel.“

„Nii-nii,“ noogutas Maaja pilkamisi.

Algas uus vaatus, saal löödi muusikat täis. Ja Maaja tundis äkki, et tal on hea olla. Vimm, mis oli kerinud südame alla, hakkas sulama ja ta oleks peaaegu lavalt paisatavaid viise kaasa ümisenud, kui see oleks vähegi sobinud. Olgu nii, mõtles ta, et pilet oli ostetud Meeri preilile, nüüd istusid nad siin siiski kahekesi ja kes oli ilma jäänud, see oli too preili Loots. Ja kummaliselt isemoodi oli see härra Rand oma lapselikus piinlikkuses, ükski kuri mees ei näe niiviisi välja.

Maaja nihutas enda Rannale lähemale.

Järgmisel vaheajal käisid nad kõndimas ja Rand sai otsemad rõõmsad toonid sisse, kui nägi, et partner polnud kaugelki enam endiselt okkiline. Ta ajas juttu vabalt ja ilma ühegi teeskluseta, kummardus rõõmsalt vasakule ning paremale ja näis ilmselt lusti tundvat, kui mõningagi tuttava pilgud seisatasid pisut üllatudes Maaja sihvakal kujul.

Koju minnes sõnas Rand:

„Mul oli teiega üks teinegi kuri nõu, aga jäin kimpu, ei jätkunud julgust, nagu ütleb meie leivaisa Pender. Tahtsin teid viia teatrikõrtsi.“

„Tuttavate pärast?“

„Kuis tuttavate?“

„Noh nii... et teenijatüdrukuga.“

„Teie olete tõesti julm,“ vastas Rand ja jäi vait.

Maaja laskis tal vaikida. Alles tüki aja pärast võttis ta sõna:

„Minu Tartu tädi ütles, et ole ettevaatlik igasuguste linnahärradega. Nendega pole nalja. Seepärast mõistate minu kahtlusi ja eelarvamusi. Ärge pange pahaks.“

„Miks ma ei mõista. Aga võiksite mind tunda juba küllaldaselt selleks, et kahtlusi ei tohiks enam tekkida. On ju nii?“

„Võib-olla,“ vastas Maaja soojalt.

Rand sattus heasse tujju. „Teate,“ kõneles ta värske hooga, „mis härra pastor Pihup eile teie kohta ütles?“

„Midagi noomivat?“

„Vastuoksa. Ta ütles, et kust Penderid säärase tüdruku on kätte saanud. Kes ta niisugune on?“

„See võis olla öeldud ka halvast mõtte.“

„Ehee! Ta lisas veel, et mingi erilaadne veetlevus on peidetud selle tüdruku igasse liigutusesse.“

Maaja naeris.

„Jajaa,“ jätkas Rand, „peate igatahes olema ettevaatlik. Pihup on küll püha mees, kes seda tahaks salata, aga hakkaja ja ettevõtlik on ta pealekauba. Tudengipõlves... nojaa, mis meie sellest kõneleme, aga igal juhul näib olevat kindel, et ta hakkab nüüd meie maja külastama palju tihedamini kui varemalt. Jälgisin ta silmi, kui teid tunnistas ja sealt võis lugeda nii mõndagi.“

„Oleks aga hirmus, kui peaksin isegi kirikhärrasid kartma hakkama,“ naeratas Maaja.

„Nii hull asi just ei ole, et kartma, aga südamesse jääte talle kinni, see on kindel.“

„Minge oma jutuga,“ lõi Maaja lustakalt käega. „Räägime parem millestki muust. Mind huvitaks palju rohkem, mis näiteks preili Loots minust arvas?“

„Preili Loots? Temaga ei olnud juttu. Aga proua...“

„Tema sõnu ma kuulsin. Simpaatilik plika, või kuidas ta ütles. Näete, prouale ei meeldinud ma sugugi.“

„Kuis nii?“

„Noh, kui ta ütles, et simpaatilik...“

Rand naeris südamest. „Sümpaatilik või „simpaatilik“, nagu proua Loots ütles, tähendab ju meeldivat, kohe hästi meeldivat!“

„Soo?“ mängis Maaja oma keelevõhiklust edasi ja see tegi talle mõnusat lusti. „Mina neid võõramaa sõnu ei tunne. Arvasin kogu aja, et proua ütles väga halvasti ja kandsin koguni viha ta vastu.“

Nad naersid mõlemad ja üle tänava minnes toetas Rand tüdrukut käerandmest. Teispoolsele kõnniteele jõudes pidi käsi peaaegu püsima jääma, aga väikese kõhkluse järel võeti see siiski tasahilju ära.

„Preili Loots on küll väga sümpaatlik preili,“ sõnas nüüd Maaja, „võõramaa sõna“ eriti rõhutades. „Juuli sõnade järgi pidi ta olema hoopis teissugune.“

„Mis see Juuli siis kõneles?“

„See on saladus. Kõõgisaladus. Aga esimesest pilgust nägin, et Juulil pole õigus. Väga meeldiv preili.“

„Pole viga,“ vastas Rand külmalt.

„Ta on vist väga rikas?“

„Räägitakse.“

„Ja haritud on ta kindlasti. Vist käib koguni ülikoolis?“

„Nii palju kui tean, ei. Mis tal nüüd ülikoolist, kui papal on raha palju.“

„Muidugi,“ oli Maaja nõus. „Võib saada enesele meheks, keda tahab.“

„Ka seda,“ sõnas Rand osavõtmatult.

Nad olid päral. Eeskojas elektrit põlema nopsates ulatas Rand nagu kõhklemisi käe ja ta oli pooleldi härdalt tõsise näoga, kui ütles:

„Nüüd te mind enam ei karda, ega ju?“

„Ei,“ vastas Maaja ja tundis, kuis hakkas õhetama.

„Ja oleme siitpeale head sõbrad...“

„Tänan,“ sõnas Maaja vaikselt ja tegi niksu. Ruttas kiiresti teise tuppa, aga üle läve jõudes seisatas ja läkitas sealt kaks õnnelikku sõna:

„Head ööd!“

„Magage hästi,“ vastas Rand ja lehvitas käega.

15.

Pastor Pihup

Rannal oli õigus: möödus ainult paar päeva ja Pihup oli jälle külakorda toomas. Seekordki tuli ta köögiuksest, aga ema oli kaasa võetud.

Oli vaikne pärastlõuna. Maaja ladus parajasti puhtaks pestud sööginõusid kandmikule ja Juuli oli andmas kastrulile viimast lihvi. Kuuldes trepilt kahtlasi samme, löid mõlemate näod üllatuslikku ootust täis ja kui uks avanes, hakkas Juuli nägu otse pühalikult sirama.

„Tere, õpetajahärra,“ sõnas ta ja lõi näost veretama.

Maaja tegi viisaka niksu.

Kojaemand jäi pisut häbelikult ukse juurde seisma. Kogu ta olemuses polnud märgata ühtki joont uhkusest ega kõrgendatud enesetundest. Ta naeratas mahedasti ja näis olevat siiralt rõõmus: küll on ikka tore, et on niisugune poeg! Aga paistis, nagu oleks tal ühtlasi natuke piinlik, et nii suur õnn on tabanud just teda.

„Kuidas käsi käib?“ küsis Pihup, ulatades Juulile käe. Ja siis lõpmata lahke naeratusega Maaja poole:

„Tere, toaneitsi!“

Ta hoidis tükike aega Maaja kätt oma peos, õnnelik naeratus kogu aeg näos. Pöördus siis Juuli poole, tõsines ja sõnas asjalikult, pehme õlitus hääles:

„Mul oli täna päris teie poole asja. Teie kõigi poole.“

Juuli lõi käbedaks. Tõi tooli oma toast, põsed õhekil.

„Olge nii head, pastorihärra.“

Pihup istus, võttes pühaliku poosi.

„Lugu on niisugune, et meil koguduses on praegu käimas usin töö loterii korraldamiseks. Koguduseliikmed on suure andumusega ametis kallid ettevõtte heaks kordaminekuks. Perekonnaemad ja tütreid käivad kaks korda nädalas koos, et ömmelda ja valmistada igasuguseid näputöid. Nüüd on jäänud loteriini ainult paar nädalat ja töö on kasvanud üle pea. Tuleb kõik jõud kokku võtta, et õigeks ajaks valmis saada. Ja siis tuli mulle korraga meelde, et miks ma ei paluks meie kiriku heaks kaasa töötama ka siinset rahvast, kelle keskel ma nii tihti ja nii sõbralikult olen viibinud. Vahest on neil selleks soovi? Tulingi täna seepärast oma koduste juurde ja kõnelesin emaga. Tema on muidugi juba vana ja tõtsid silmad ei võta enam hästi näputööd teha. Aga mul oleks väga hea meel, kui meie Juuli, kes on nii töökas ja usin naisterahvas, paneks oma käed ka meie koguduse ettevõtte külge. Ja siis...“ Ta pöördus Maaja poole, „...kas ka teil ei oleks tahtmist meie kallile kirikule natuke kaasa aidata? Teiesuguseid on just tarvis. Olete noor ja see oleks teile kindlasti kasuks mõni tund meie keskel viibida.“

Juuli oli ilmses kitsikuses. Pastori ettepanek tuli täieliku ootamatusena. Tal polnud kunagi olnud mingisugust lusti kirikuasjade seadmiseks, pealegi veel sääraseks ettevõtmiseks! Jätta õhtul kõik siia paika ja minna sinna õmb-lustundi... ei, tõesti, see on natuke... Aga pastor on ise siin, selle jaoks just tulnud, ajab juttu kui omasugusega... Juuli näpitses oma põlde, mis teha?

Maaja lõpetas piinlikuks muutuva vaikuse.

„Mina ei ole suur meister näputöös,“ sõnas ta.

Pihup naeratas andestavalt.

„Ega seal mingisugust kunsti pole tarvis. Kõik on lihtsad asjad ja meil on paar prouat, kes töö kätte juhatavad ning õpetust annavad.“

Juuli sai nüüd põhjuse kõnelemiseks.

„Küllap ta juba hakkama saab, pastorihärra. Noored näpud, need painduvad kõige järgi. Minagi tuleksin heameelega, sest noorest peast tegin kõiksugusemaid töid ja mul oli väljaõmblusi väga palju. Üks kanvaale ömmeldud salm on mul praegugi seinal. Aga pastorihärra näeb ise, et me mõlemad ei saa siit korraga välja. Suur pere ja tööd on palju. Aga Maaja, tema küll. Temal on see lihtne asi.“

(Järgneb.)

Post- kaarte KEVADELT

Päev laulab õites tuhat viit
ja õitseb ümberringi tuhat õunapuud.
Ei taha enam kuulda müüd
kui seda surinat, mis säält, kord siit

Õislehte lennates teeb mumm
või mesilane, parm või teine tiivuline.
Ja üle kõlakoja siniviivuline
on kaares katus toevakumm.

Joh. Semper
Kogust „Jäljed liival“

MADELEINE
CARROLL

... peale selle võluv armuintriiig ...

On see alati vajaline ?

Film ja armastus! Need kaks tunduvad olevat peagu lahutamatud, kui vaatleme kinode eeskavu. Ja kui oleme ausad, peame möönma, et armastus ei mängi siin maa peal sugugi tagasihoidlikku osa. Lõppeks täidab ta ju kogu me elu, laseb meid tunda ülimalt õnne ja sügavaimat valu, võib aidata meid ületada mõningaidki saatuselööke, võib ka kannustada meid suurtele tegudele.

Ja film? Temalt nõutakse tõelist ja ehtsat elu. Õigusega! Kas peab siis filmile tegema etteheiteid, kui ta armastuse asetab enamasti nii-öelda tulipunkti? Ei, mitte sugugi! Ent ikkagi leidub ka siin suur „aga“, nagu kõikjal elus, ja küllap selle „aga“ otsa on kormistanud nii mõnigi kinosõber. On küllalt imesteldav see kiirus, kui korraka keset mehhist seiklusfilmi tekib ürgmetsast kaamera ette mõni mingitud iludus, kes surub enese juba mõne silmapilgu pärast „kangelase“ rinnale.

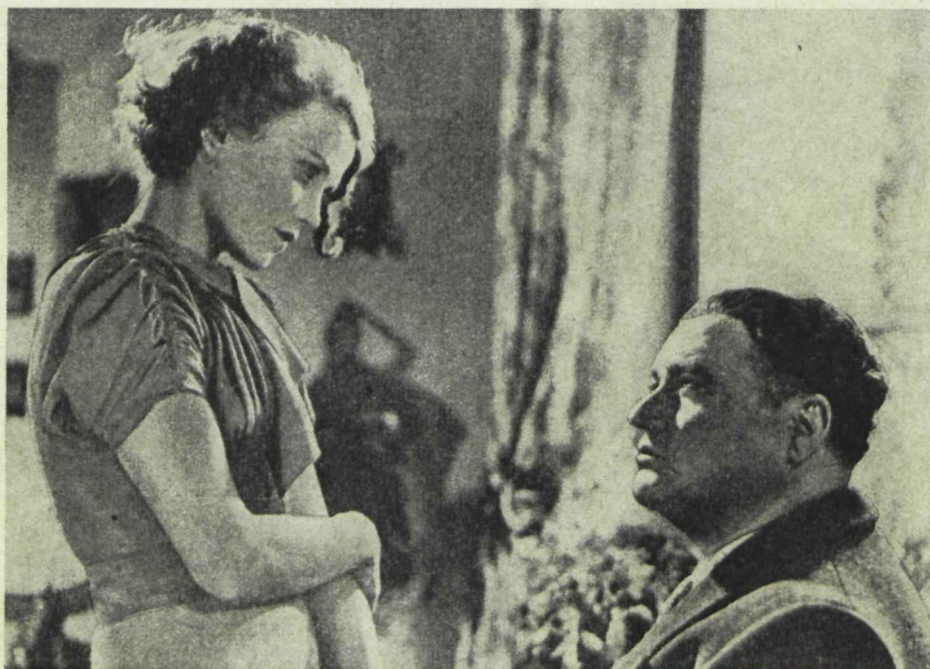
Armastus võib teinekord täita kogu filmi, ilma et keegi saaks väita, nagu oleks sealjuures pakutud „liiga palju head asja“. Teisest küljest võib üksainus stseen oma armusosinatega väga tõsiselt kahjustada mõne tubli filmi terviklikkust, kui tükk oleks väga hästi mõeldav ka ilma „armuintriiigita“.

Leidub küllaldaselt näiteid selle kohta, kas armastus ühes või teises tükis on õigustatud või ei. Näiteks prantsuse film „Armastus“. Siin täidab armastus ka väikest ja tähtsusetat

stseeni. Õigus elule, tung ellu on tegevuse keskpunktiks, mis näitab meile inimese peenimaidki tundeliigutusi, lastes heita meid pilku sügavale ühte inimsaatusse.

Ja veel üks teine film täis armastust: „Annemarie“. Ent kui erinev ülesehituselt ja esitusviisilt! Kui eelmises nägime kaht täiskasvanut, keda õnnetus kihutab tunnete vastuokstesse, siis siin tõstab film esile noorte hingede esimese õrna tundeliigutuse. Üksildase nõmme taustal kõlab meile igavene laul esimese armastuse ilust. Õrn ja puhas on mõlema nooruki kiindumus, kuni sõda purustab karmil käel nende tunnete selge harmoonia, kutsudes vabatahtliku Klaus Renkeni liinile.

Neis filmides on armastus täiel määral õigustatud, armastus seisab siin tihedas seoses elu endaga, kasvab temast välja. Kuid me tunneme ka sellist armastust, mis ei tiivusta alati heale ja ilusale teguviisile. Probleem, mida film küll sageli on puudutanud, kuid harva näidanud kunstipäraselt ter-

Geraldine Katt ja Benjamino Gigli uues filmis „Südame hääl“

MARLENE
DIETRICH

viklikkuses. Liiga sageli tajume filmi-
kirjaniku kramplikku pingutust armu-
intriigi leidmiseks.

Ohtlikku armastust tõesti heas la-
vastuses näitas meile „Surma masurka“.
Armastus rõhujate kihti kuuluva tütar-
lapse vastu ja kohusetunne oma rah-
vuse vastu moodustavad selles filmis
draama, mis lõpeb traagiliselt üksikule
isikule, kuid meeltulendava võiduna
rahvusele. Teadlikult toonitab film
siinjuures nõuet, et armastus peab jää-
ma tagaplaanile, kui küsimuses seisab
truudus oma rahva vastu. Nii et armu-
intriig on peale selle — ja täie õigu-
sega.

Teissugune on lugu muidu täiesti
vastuvõetavas filmis „Sadamata laev“,
milles üheks armastajaks on romanti-
line näitsik ürgmetsast. Vaadates tun-
ned: siin puudub ehtsus, siin puudub

sisemine õigustus. Sentimentaalne
Hollywoodi romantika kõigutab valit-
suskeppi, tehes armastuse tähtsusetuks
kõrvalasjaks. Siin saaks tõesti läbi
armastuseta. Viimasel ajal esinebki
terve rida filme, milles armastus puu-
dub üldse või vihjatakse talle ainult
nõrgalt.

Võimas ja tore, nagu elu ise on näi-
teks suurepärase filmitoode „Kalifor-
nia keiser“ Luis Trenkeriga. Film täis

tööd ja võitlust, loomisjõudu, õnne ja
inimese meeleheitlikku võitlust enda
õiguste eest. Mehine film, ballaad üli-
mast aust ja kibedaimast kannatusest.
Ameerika film „Meie igapäevane leib“
esitab meile imeilusasti mehiste võit-
lust, inimese õnnistusrikast tagasipöör-
dumist mullapinna juurde, „Igavene
mask“, milles Matthias Wiemann pea-
osas, näitab meile arsti võitlust süda-
metunnistusega, „Bengali“, ülemlaul
brüti sõdurite kangelaslikust võitlusest
— need kõik on elavaks tunnistajaks, et
film saab väga hästi toime ka armastu-
seta. Filmitegelased ei tarvitse sugugi
olla veendunud, et publik nõuab fil-
mis iga hinna eest armastust.

Mage armatsemine, millel pole tä-
hendust ega midagi ühist elu endaga,
on filmis täielikult üleaarune. Armastus
pole sugugi ilmtingimata vajaline,
välja arvatud juhud, mil ta näitab
meile tõelist elu, väljavõtet inimese
õnnest ja kannatusest.

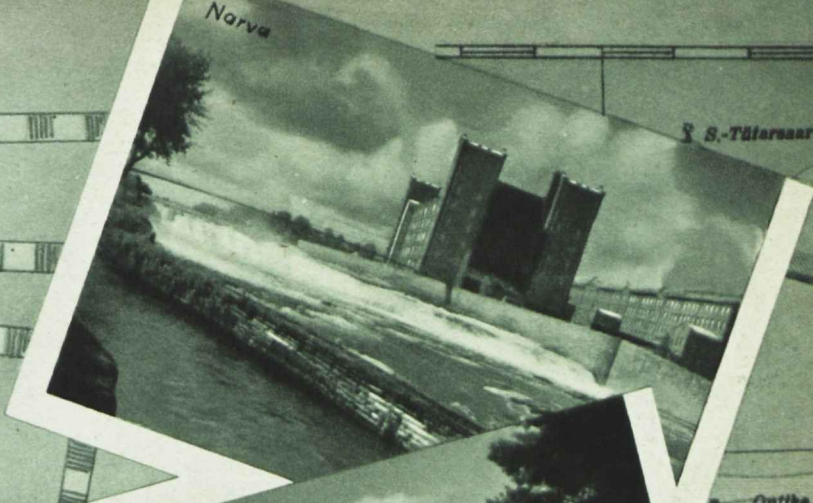
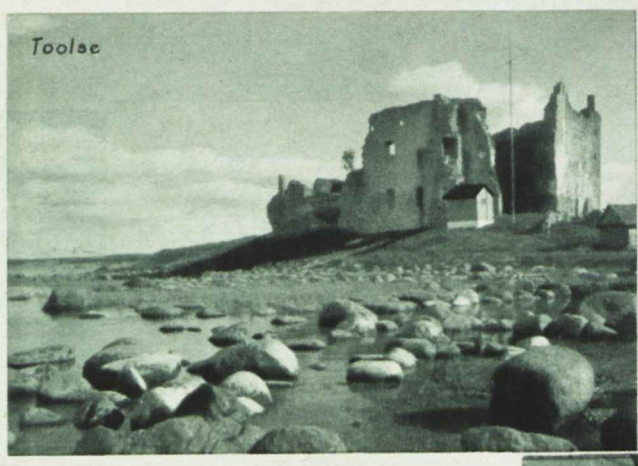
Hansi Knotek ja Johannes Heesters uues filmis „Kui naised vaikivad“

*Igasuguseid
vedusid ja kolimisi
veoautoga*

võtab vastu

J. Ustal

Tartus, Liiva tän. 1-5, tel. 18-48

Ringi ümber

Naervad ja rõõmsad näod on tõenduseks, et kevad on teinud pesa inimeste südamesse. Ta tuli jooksvate veeniredega, löökete trilleriga ja kuldnookkade villega. Ta tõi ühes ilusaid, sooje õid, mis laskuvad raske sametina üle sigiva maa. Alles õhtul olid oksad kaetud veel pruunikaspunaste pungadega, uuel hommikul olid nad lukitud aga juba lahtipuhkenud õitega. Kõikjal laulavad linnud, sumisevad mesilased ja ruttavad hilinevad veed.

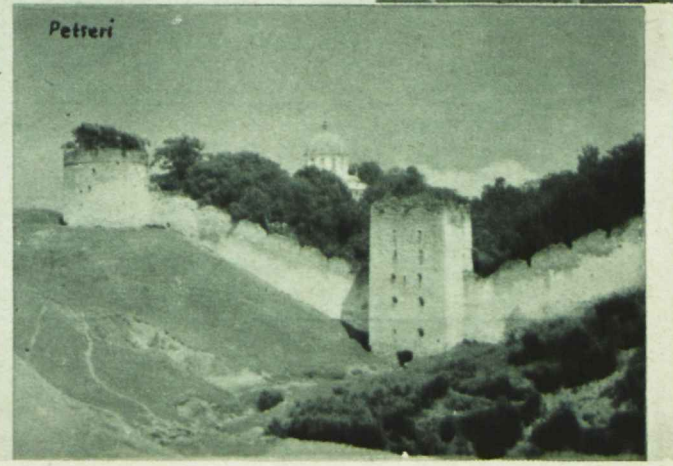
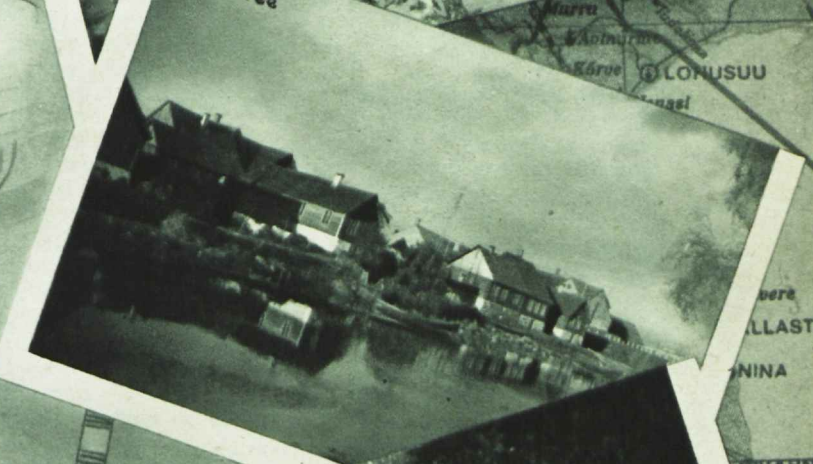
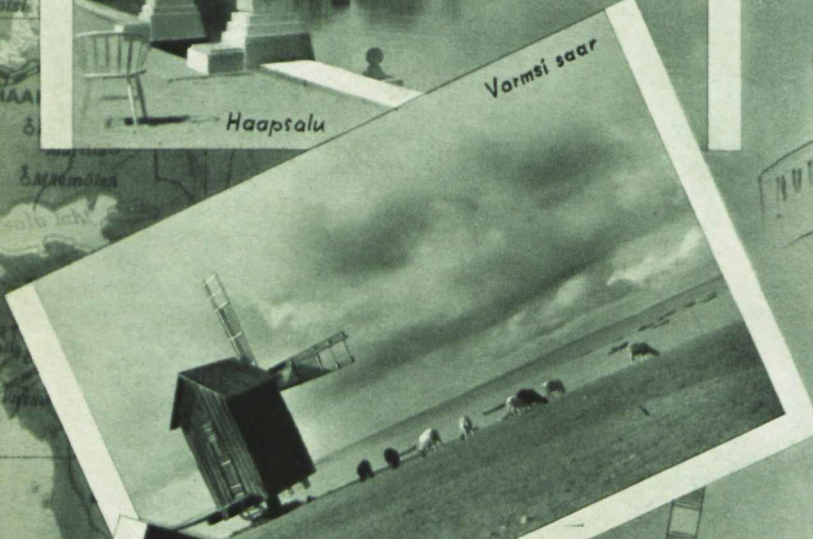
Päike kuldab mäekünkaid ja orge, metsi ja lagendikke, tungides südamesse inimestele, kes askeldavad varahommikust hilisõhtuni nurmedel uute lootuste ja ootustega. Lapsed pöörduvad helerohestelt väljadelt koju peod täis kuldkollaseid kulterkuppe ja nurmenukke, et viia neid emale. Ent emadele on toonud kevad nii palju askeldusi õues ja aias, et neil vaevalt jääb mahti silmitseda puhkevat ilu. Siiski

kodumaa!

peatub neist üks kui ka teine oma askelduste juures, vaadates naeratades sinist kevadetaevast. Siis peegeldub nende näol uusi igatsusi, armastust, unistusi, soove ja suurt töötahet. Ning see on ka mõistetav, sest ümberringi õitseb, võrsub ja sigib. Kes jääks küll emale ega avaks oma südant kevadele? Juba vana laul ütleb: „Tee lahti värav, sealt tuleb kuldne vanker...“ Värav on süda, kuldne vanker aga kevadepäike, mis äratab õitsema lilled ja pöösad, sunnib lendlema liblikad ja sädelevad putukad, laulma linnud ja inimesed.

Seepärast läheme loodusesse ja avame oma südame kevadele, et meie oleksime niisama õnnelikud kui lilled ja linnud. Meid hüüab kevad, kutsuvad kodumaa kaasikud, orud, mäed ja järved.

Soovime kõigile „Mareti“ lugejatele, nii suvile kui ka väikesile, ilusat kevadet ja kosutavat suvipuhkust!

Kuidas teeme lastefotosid

Kuna lapsed ei mõista teeselda, siis on nende pildistamisel see neile suureks plussiks. Raskusi on aga lastefotode tegemisel laste püsimatusega. Mängu- ja liikumistung sunnivad väikest olendit alatasa asendit muutma. Lastefotod, kui nad tahavad olla ehtsad, peavad seepärast kõik kujutama liikumist — pildil peab midagi juhtuma!

Häid ülesvõtteid ei saa juhuslikult, nad on pigem hoolikate kaalutluste tulemusel. Me tarvitame sealjuures päris kavakindlat meetodit. Esmalt mõtleme järele, millest võiks pilti teha. Me ei taha ju jäädvustada plaadile seda, mis Malle või Antsuke välja nägi oma kolmanda sünnipäeva puhul, vaid luua huvitavaid lastepilte. Selleks on vaja kena, kuulekat last, kuid ka oskust last kohelda.

Loobudes aparadi ette valmisest pildistamisest, me vaatleme lapsi, aparaat võttevalmis käes, ja niipea kui märkame ehtsat ilmet, teeme võtte. Niisugused momendid ei kuku just taevast sülle. Nad vajavad intensiivset tööd, esiteks ettevalmistust sobiva silmapilgu esilekutsumiseks, ja siis veel raskemat kontsentratsiooni pildistamiseks endaks.

Kõige meelsamini viibime väljas pargis või mänguplat-sidel. Pargis otsime näiteks ilusal päikesepaistesel päeval tühja pingi. Sinna juhime ema ja lapse, küsides lapselt umbes nii, et kas ta ronib juba ema abita pingile, või laseme lapse pingilt alla hüpata, kui ta on suur küllalt. Pink sobib tore-dasti peitemänguks. Üks, kaks — pea pingi alla, karnaps — pea jälle välja! Me püüame kaks kärbest ühe hoobiga — on kena tegevus ja tore näoilme korruga. Ka puutiive ümber sobib mängida peitemängu. Pall, lapsevanker, rõngas, mänguasjakesed pakuvad üsna uusi võimalusi ja ülesandeid.

Tähtsaimaks ülesandeks tuleb pidada lapse tähelepanu kõrvaldamist aparaadilt. „Näe, tädi teeb pilti!“ Miski pole hirmsam kui see lause; siis pole midagi enam peale hakata. See täiesti sobimatu vihje ergutab veel lapse loomulikku uudishimu. Asetume kord siis ometi lapse mõtteilma: tuleb suur võõras tädi, suure silmaga must kast käes. Mis asi see võiks olla? Kas tädi tõi oma lelu kaasa ja kas ma ka võin sellega mängida? — On ju arusaadav see tähelepanu, mida laps osutab fotoaparaadile. Nii et jätame juba sellised laused ja teeme kõik, et laps aga rutemini unustaks kaamera.

Kõige parem on lugu, kui ema on alati juures ja tegeleb lapsega. Ema elab lapse jaoks, laps ema jaoks. Kumbki areneb teise jaoks ja täiendab teist. Ema juuresolekul tunneb laps end vabamalt ja väljendub ka vabamalt. Samuti tunneb ema parimini lapse omapära; ema ja lapse vahelisest vestlusest võib saada endalegi uusi äratusi. Parem on teatada

enne emale oma kavatsusest, sellega saame endale pildistamise ajaks osava assistendi.

Ülesvõtt ei õnnestu loomulikult igasuguse ilmaga. Lastega sobib päikesepaistene ilm parimini. Päike teeb rõõmsaks isegi tusase täiskasvanu, seda enam veel lapse. Lapsenägu on sile ja kortsuvaba, mis talub pikema jututa särava päikese pisut karmi valgustust. Võimalikult siiski mitte valida keskpäeva, kuna siis varjud on liiga järsud ja rasked, valgustus on liiga terav. Keskpäevane palavus avaldab tunduvalt mõju ka laste meeleolule, sellal nad ärrituvad kergesti.

Kõrvalvalgus viltu ette või viltu tahapoole on kõige soodsam. Vastu valgust tuleb näopilti väga ettevaatlikult võtta. Mängu pildistamisel võib seevastu olla väga tore, kui vari elustab esiplaani. Siin aitab ju sellestki, kui lapsest ainult siluetti näeb ja juuksed päikeses helendavad. Muide, tegevus õieti ongi pildi sisu ja mõte. Õige hea on ka pilvealune päike, kui ta end poollooritatult läbi udu välja võitleb. See annab valgustuse nagu hajutava varjuga toalamp.

Toalamp võimaldab Rolleiflexiga või Rolleicordiga — eeldades ülitundlikku Panfilmi — momentvõtteid $\frac{1}{25}$ kuni $\frac{1}{10}$ sekundiga, mis on hästi läbi valgustatud. Talvel, kui tuleb töötada toas, võtame parema meelega päevavalguse appi, isegi kui kasutame teda ainult eelvalgustuseks. Muidu kehtib üldiselt tubaste võtete kohta seesama, mis on öeldud välisvõtete kohta. Vahe seisab ehk selles, et toas on raskem leida rahulikku tausta, kuna aga teiselt poolt on enam võimalusi rakendada laps tegevusse oma harjunud lelude või muude asjade juurde.

Valgustamiskestus ei tohiks laste pildistamisel langeda alla $\frac{1}{50}$. Ei tule ju ainult silmas pidada seda, et lapsed on isegi väga elavad ja kärsitud. Nende liigutusi ei tea ette arvestada, nad on rutakad pealegi. Tavaliselt pildistame neid ka õige lähedalt, nii et valgustuskestus peab olema lühem juba puhtmatemaatilistel kaalutlustel, kui tahame saada teravaid liigutusi. Kõigepealt tuleb meeles pidada, et me kaamerat paigal ei hoiata. Me liigutame kaamerat alatasa, et jälgida liigutusi ja last pildile saada.

Iga lapsega ei saa toime võrdselt hästi. Kui on olemas sisemine meeldivustunne pildistaja ja lapse vahel, läheb töö olulisel määral hõlpsamini, kiiremini ja tagajärjekamalt. Siin on asi nagu muidu ka elus. Inimesed on väga erinevad, ka meil endil on omad iseärasused. Seepärast pole lihtsalt võimalik igauhega võrdselt hästi läbi saada. Kuid niisama nagu meil leidub sõpru, kelle läheduses tunneme endid hästi ja vabalt, nii võib lapski tunda meis vaistlikult „vaimusugulast“, olles siis rõõmsasti valmis — peaaegu ebateadlikult — alistuma meie soovidele.

Pealaest jalatallani

Mis oleks iseloomustav käesoleva suve kübaramoele? Õieti ainult valikuvõimaluste rohkus — kantakse ja esitatakse suuri, keskmisi ja õige tillukesti kübaraid. Sirged, ülesrullitud, üleslöödud ääred — kõik on lubatud, ainult kõrge põhi on seks puhuks kadunud. Välja arvatud sportlikud kübarad on pea igal kübaral midagi erilist garnituuriks — kas lilled igasuguseis värves ja kombinatsioones, uut moodi tarvitatav pael, suled või loorid.

*

Enne kui pleegitate või värvite juukseid, mõelge sellele, et teie juuksed loomulikult toonis sobivad täpsalt teie

Lõnga kaunid värvid ja katmise tihedus on ilusa käsitöö eelduseks.

Sefiirlõng

juuresoleva tuvi märgiga
on kvaliteetkaubana maailmakuulus.

näonaha ja silmade värviga. Liiga tugevasti pleegitatud või silmatorkavalt värvitud juus ei sobi 99 korral sajast.

*

Mida enam peate hoidma kokku, seda läbimõeldum olgu iga pisemagi eseme muretsemine. Kui loobute täna ilusast pluusikesest ja homme odavast restitükist, võite ehk endale lähemal ajal juba muretseda korraliku komplee või mõne muu vajalise eseme.

*

Liiga tugev lõhnastamine mõjub enamasti ebameeldivalt teistele inimestele.

*

Tavaliselt ollakse arvamisel, et valge garnituur sobib alati ja igasugusele tüübile. Kui enam võrrelda ja järele proovida, võib leida, et seda ei saa sugugi alati nii võtta. Hele garnituur sobib küll peaaegu igale naisele, kuna valge mõjub mõnikord liiga teravalt, mistõttu nägu omandab värs-kuseta jume. Katsetage kord õrna sinise, maheda kollakas-roosa, peene kreemi varjundiga!

Hällilaul

Hõlju, linnu,
uinu, tillu...!
See, kes laulab, see on tuul.
Päike pillas kuldse killu,
õiekene õunapuul.

See, kes laulab,
see on meri —
merihaldja salasuu.
Tuules isa saadab tervist,
lapsukene, isa truu.

Kaugel merel,
öös ja tormis
isa mehiste võitlust peab.
Purjis torm nüüd vingub mornilt,
laineohkes mardus neab.

Uinu, poju,
kord ka sinu
meri oma ohtu veab.
Ema halles juukselinus,
valvab, sulle palvet peab...

Uinu, tillu,
hõlju, linnu...
See, kes laulab, see on tuul.
Muret meri randa pillub,
marus kangeks kasvab puu.

Ado Säärts.

KEVAD

Näete parem välja laitmatute lisanditega minevaastases kostüümis, kui uusimas modellis, millega kübar, kindad või kingad hästi ei sobi. Juba uus lillekimbuke revääril ja elegantne sall võivad teha imet, muutes vana kostüümi nagu uueks.

*

Pärast kandmist iga rõivastuseset enne kappi paigutamist korralikult tuulutada. Pöörake rõivas kohe pärast kandmist pahempidi ja riputage värske õhu kätte. Siis pole teie rõivaste juures ega teie rõivakapis kunagi sumbunud lõhna.

*

Mood käib praegusel momendil värvidega väga pillavalt ümber — seepärast ettevaatust! Olge valvel mõne kuitahes võluva varjundi juures, kui ta üldpilti hästi ei sobi, et ebasobiva kindapaari pärast ei tuleks hakata ümber kujundama tervet garderoobi.

*

Ärge unustage, et ainult sirge keha ja hea rüht võivad mõjuda nooruslikult. Halb rüht on sageli ainsaks põhjuseks paljudele iluvigadele. Hoida seepärast pea püsti ja õlad otse.

Ühelt kleidilt ei tohi nõuda liiga palju — nagu seda sageli tehakse. Ta peab sobima igaks päevaajaks ja otstarbeks, olema kantav ka talvel, peab laskma end ümber teha, jne. Siis võib juhtuda kergesti nii, et niisugust kleiti võib küll igalepoole selga tõmmata, kuid kuhugi ta õieti ei sobi. On alati õigem — ja seepärast kindlasti kokkuhoidlikum — pidada rõivakapis kinni teatavaist „klassivahedest“. Kodune kleit, ametikleit, väike ja elegantne pärastlõunakleit — need on kõik hoopis erinevad asjad.

*

Kui olete väheldase kasvuga, peate teravamini kui teised pidama silmas kehakaalu. Vähemalt kord nädalas kaaluda. Kuna rasvakiht peab asuma palju väiksemale pinnale, paistab ta kehal silma ka seda kiiremini.

Spordiks

valmistate endale elegantse rõivastise ainult luige määrgiga

käsitöölõngast.

Iga sportlane leiab endale sobiva värvi.

2. Pealelõunakomplee.
Kleit on banaankollasest
villasest žoržetist ja jakk
muustrilisest
või taftist.

Moderniseeritud rahvarõivaid

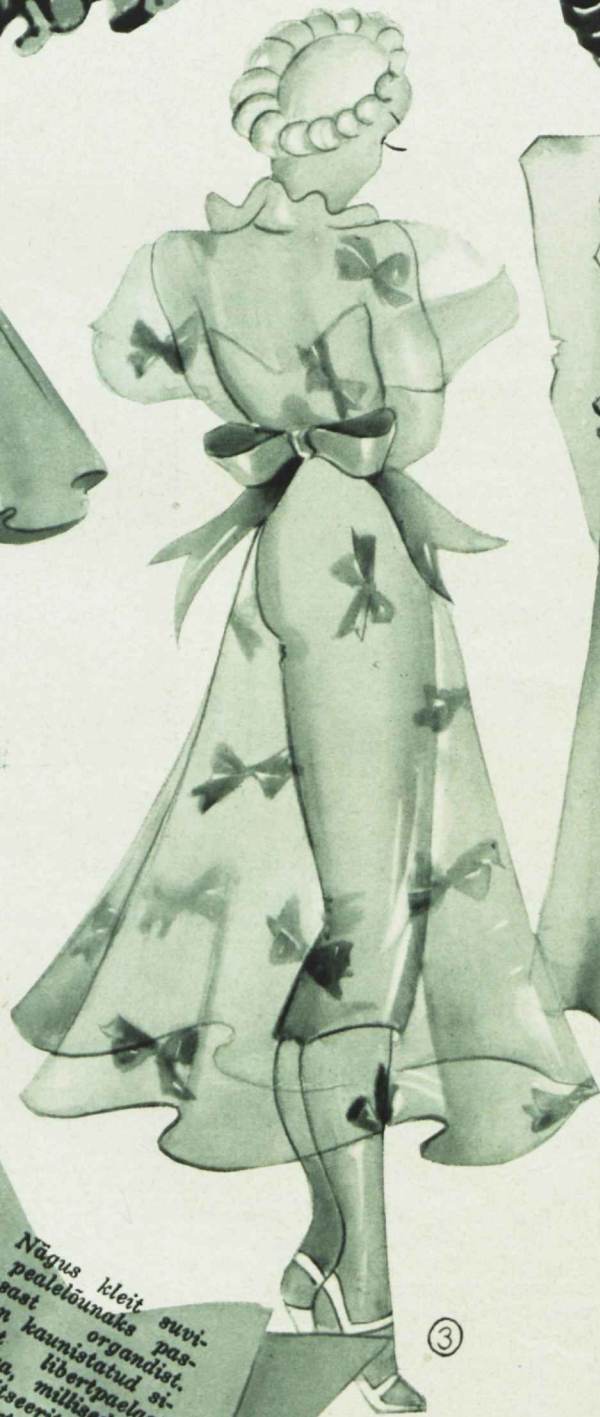
1. Suvikleit valgest
crêpe de chine'ist. Kleit
on üleni plisseeritud või
volditud. Käsitsele võib
sisse panna valget klaas-
batisti, et nad paremini
ülal seisaksid. Vöö sini-
sest lakkpaelast, millel
kõunistiseks punane an-
kur.

Kleite suviseks pealelõunaks!

3. Nägus kleit suvi-
seks pealelõunaks pas-
seltroosast organdist.
Kleit on kaunistatud si-
rel-lillast, libertpaelast
seongutega, millel on
kõige aplisseeritud. Vöö
samuti libertpaelast.

4. Kleit rahvarõiva ainetel
Materjaliks kreemi
värvi villane riie. Kaun-
istised nõõrist või su-
daspaelast. Vest klaas-
batistist ja krae ääres-
tatud kitsa heegelpitsiga.
Kaunististe skeemid ühes
tikandimotiiviga, mis tikitud seelikule ap-
litseeritud punasele nelinurgale, asuvad
muustrilehel.

5. Setumuustrilise tikandiga kleit valgest
markisetist või žoržetist. Seeliku lõige
täiesti ringkloõs ja äärestatud sinisega.
Muster muustrilehel.

7. Rahvarõiva ainetel kom-
bineeritud ülikond, mille on
valmistatud potsisinast kergest
villasest ja äärestatud kergest
olevad äärespaelaga. Olgadel
müti paelast, mille on tera-
vate osetega torukesteks sa-
maldatud, veidi torukeste om-
topitud ja siis parrukate om-
dele kinnitatud. Ees ülalõm-
rida punaseta püksid.

Põhja-Eesti ai-
nede koostatud kleit.
Seelik punane villane ja
lõigatud villauriistest. Saos
on volditud ja ammaldatud
vöö külge. Vöö ja vöö-
materjalist seong ees on
tikitud ja äärestatud pu-
nase linasest niidist hee-
gelpitsiga. Püksid on valge-
d ja üleni plisseeritud, all
ääres on kaaks pilt. Var-
plisseeritud, allat ja all-
aga siledad ja nelja piki-
teaga kaunistatud. Kae-
luse ja varrukate ääres
pits. Muster muustrilehel.

148

149

150

151

152

159

160

161

162

163

164

165

153

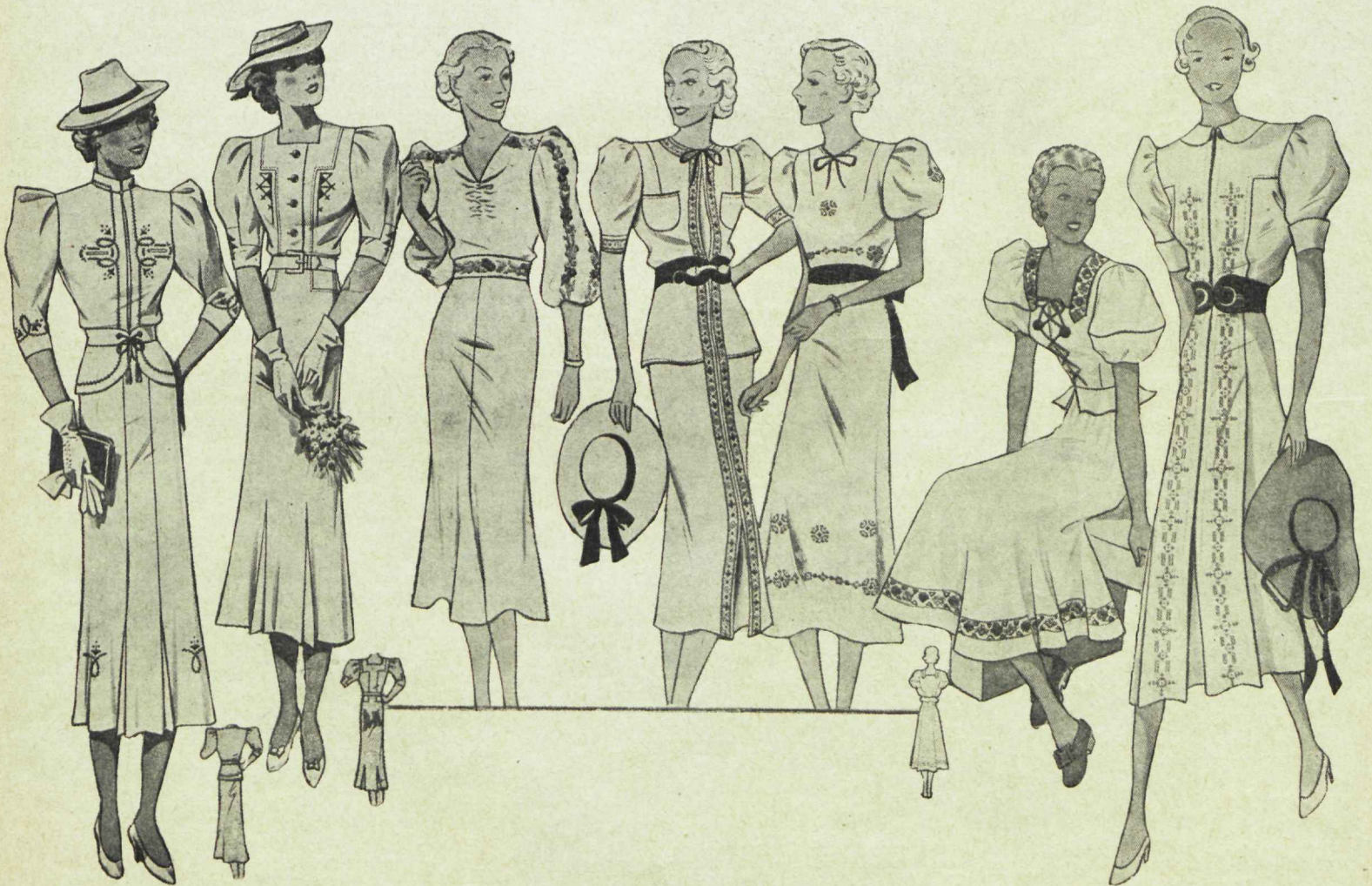
154

155

156

157

158

166

167

168

169

170

171

172

Suur lina söögilauale
L. Ein.

Lina on valmistatud valgest linasest rüdest pilupalistisega ruutudest ja fileeruutudest. Rüdest ruutude suurus on 20×20 sm. Pilu kaugus äärest on 2,5 sm. Fileeruutude suurus samuti 20×20 sm ja augu suurus $\frac{1}{2}$ sm. Võrk on kootud peenest linasest niidist.

Lina suurus oleneb üksikute ruutude arvust, milliseid võib valmistada vähem või rohkem, vastavalt laua suurusele. Fileemuster asub muustrilehel.

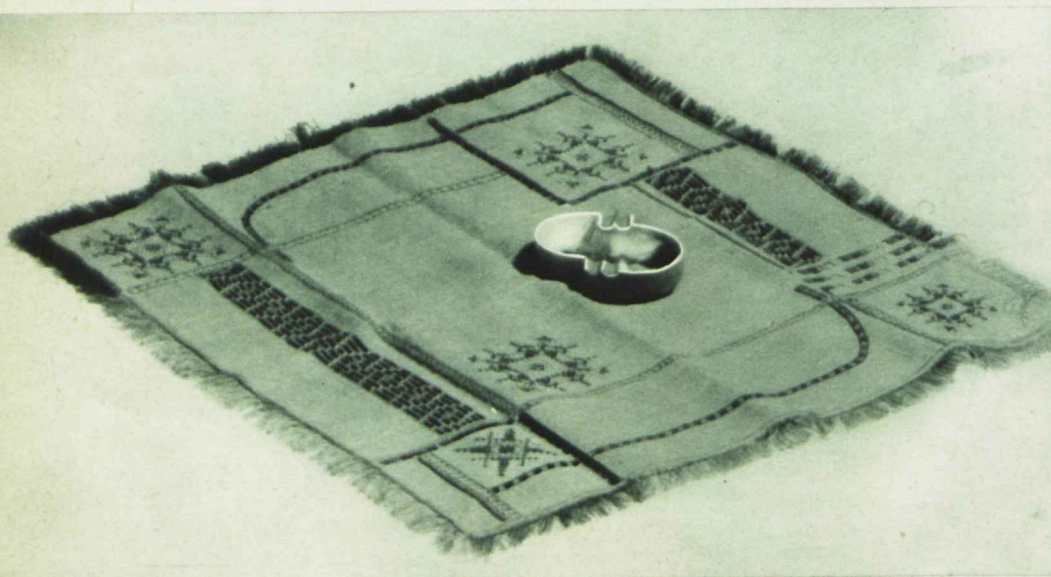
Heegeldatud supelülikond

Materjaliks kulub umbes 350—400 g froteer- või jämedamat villast lõnga. Püksid ja pihik on heegeldatud üksikutes osades lõigete järgi. Püksid alatakse esitüki ülemisest äärest, üles luues kogu laiuses vajalik arv õhksilmi (antud korral 91 silma) ja heegeldatakse edasi-tagasi käivates ridades järgmiselt: 1. r.: 1 samm ja 1 kinnissilm vahelduvalt, 2. r. ja kõik järgnevad read nagu esimene, ainult sarnad tulevad läbi võtta alumise rea kinnissilmadest ja kinnissilmad sammaste kohal olevaist õhksilmade tagumisest poolest, nagu näha proovil. 11. r. ja siis igale 10. järgnevale reale on heegeldatud 8 sm laiuste vahedega tombud, millised võivad olla kas sedasama värvi või teisevärvilised. Tombud heegeldatakse 5 korda nōelale võttes ja igakord ühest ja samast alumise rea kinnissilmast läbi pistes (vaata proovil). Vasakule küljele jäetakse heegeldamisel 4 nōöpauku. Säärud heegeldatakse igaüks omaette.

Tagumine tükk alatakse samuti ülemisest äärest nagu esitükk (antud korral on üles loodud 103 silma) ja heegeldatakse samuti nagu esitükk lõigete järgi. Valmisheegeldatud osad õmmeldakse kokku ja tehakse üles 2 sm ja sääртеle 1 sm laiused palistised. Pihik alatakse alt äärest (antud juhul 160 õhks.) ja heegeldatakse nagu püksidki lõigete järgi. Krae on alatud kaelusepoolest äärest 39 õhksilmaga. Pihikul on kinnis taga. Lõige 88-sm rinnamōõdule asub lõikelehel.

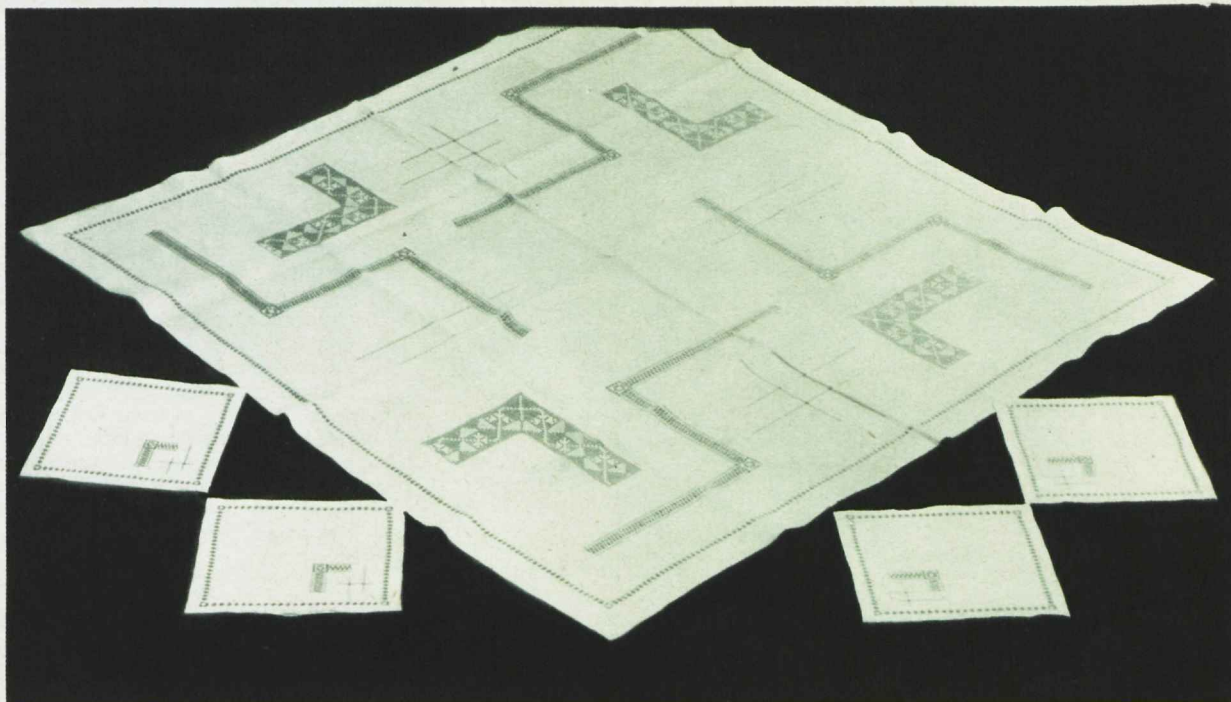
Heegelproov supelülikonnale

Ristpistotikandiga ja värviliste piludega setu mustriga linake
L. Ein.

Linakest võib valmistada pleekimata või valgest linasest rüdest, tikandes pärlniitidega. Linakese suurus on 76×70 sm. Pilude laiused on antud muustrilehel oleval skeemil. Skeem, tikandimustrid ja pilujoonised asuvad muustrilehel.

Kohvilauagarnituur
L. Rein.

Laudlina ja suurätid on valmistatud peenest valgest linasest riidest. Lina suurus on 120×120 sm, suurätide suurus 25×25 sm. Kaunistuseks on toleedomotiivid, laiad ja kitsad pilud. Skeem andmetega ja muster asuvad mustrirehel.

Ristpistetikandiga pluus
L. Rein.

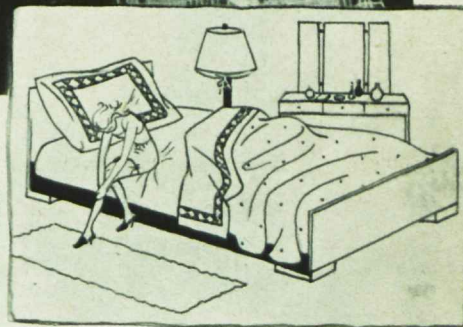
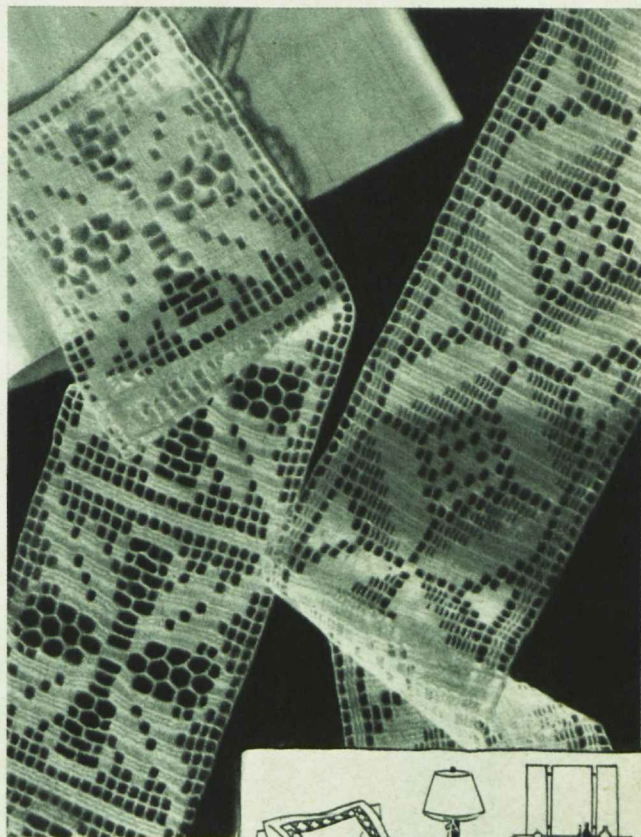
Pluus on raglanlõikeline, valmistatud valgest crêpe de chine'ist ja tikitud ristpistes 2-kordsete mulineeniitidega. Muster on koostatud eesti motiividest. Raglanlõike õmblused on üle tehtud nõopaugupistes vastamisi kahte värvi niidiga. Lõige seesama, mis on aprillikuu numbris ilmunud tikitud pluusil ja asub aprillikuu lõikelehel. Värvid on antud Ankur ja DMC värvikaartide järgi, numbrid asuvad mustrirehel. Muster mustrirehel.

Kaks nägusat vahepitsi

Pitsid on heegeldatud Ankur läikega heegelniidiga nr. 60—80.

Vahepits paremal on heegeldatud kombineeritud tehnikas. Laiuseks on üles loodud 100 õhksilma ja heegeldatud edasi-tagasi käivates ridades antud ülesvõtte järgi.

Vahepits vasakul on heegeldatud filee- ja tülltehnikas. Laiuseks on üles loodud 96 õhksilma ja heegeldatud edasi-tagasi käivates ridades.

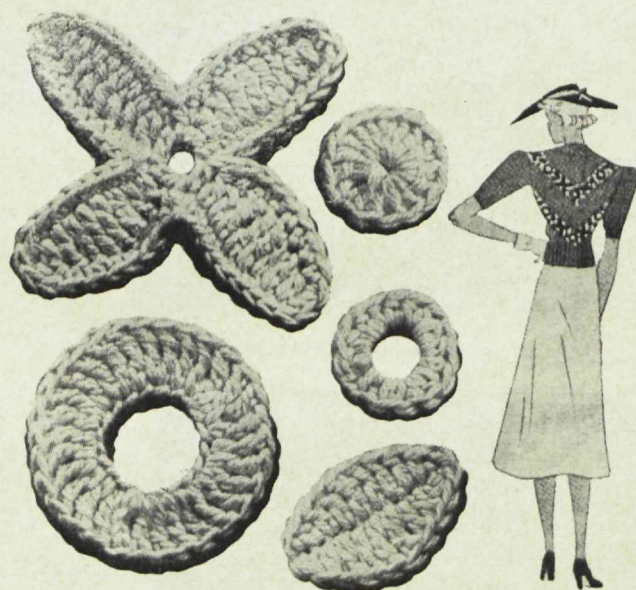
Lai vahepits voodipesule

Pits on heegeldatud filee- ja tülltehnikas. Materjaliks Ankur läikega heegelniit nr. 60—80. Töötatakse mustri järgi, üles luues nii palju õhksilmi, kui pikka pitsi soovitakse. Alata märgitud kohast. Nurga jaoks tarvis 147 silma ja iga üksiku mustriosa jaoks 123 s.

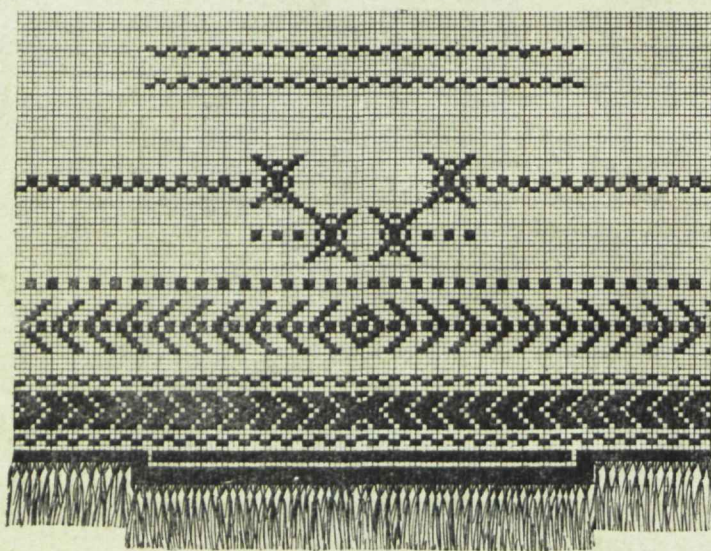

Iiri pitsidega heegeldatud pluus

Pluusi materjaliks on tomatpunane peen villane lõng, mida kulub umbes 150—180 g. Heegeldatakse üksikutes osades antud lõigete järgi. Antud pluusil on alumised nurgad alatud igauks 3, keskosad 152 ja ülemised osad 126 õhksilmaga. Edasi heegeldada edasi-tagasi käivates ridades põhimustri järgi järgmiselt: 1. r.: 2 sammast, mis kinnitatakse ühte ja samasse õhksilma, 1 õhksilm vahele ja jälle 2 s. jne. 2. r. ja kõik järgmised read niisamuti, ainult sammaste grupp on kinnitatud alumise rea kahe samba vahele, ümber võttes kogu alumisest silmade reast. Üksikud osad heegeldatakse lõigete järgi kokku võttes ja kasvatades. Keskmisele ja ülemisele tükile on terav nurk moodustatud silmade kokkuvõtmise teel. Varrukate heegeldamist alata alt äärest. Iiri motiivid valmis heegeldada üksikult, mustrile kinnitada ja võrgustik nõelaga vahele põimida. Lõige lõike- ja muster mustrilehel.

Heegelmotiivid iiri pitsile

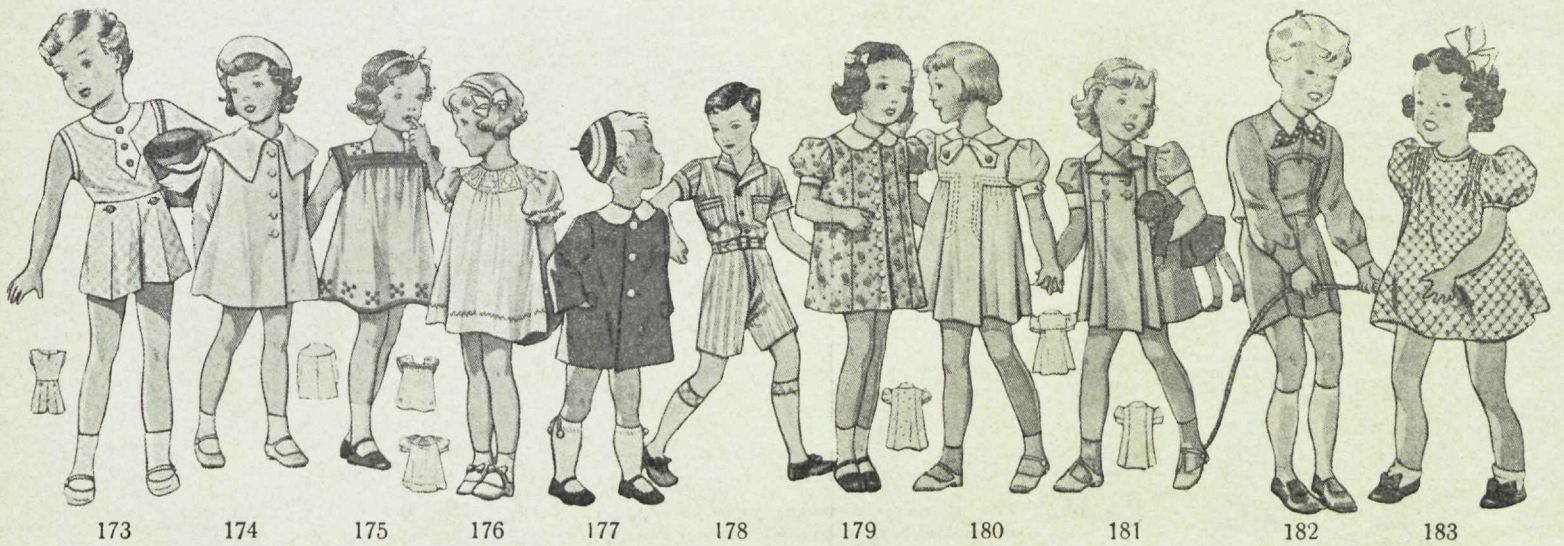

Fileestoor

L. Leik.

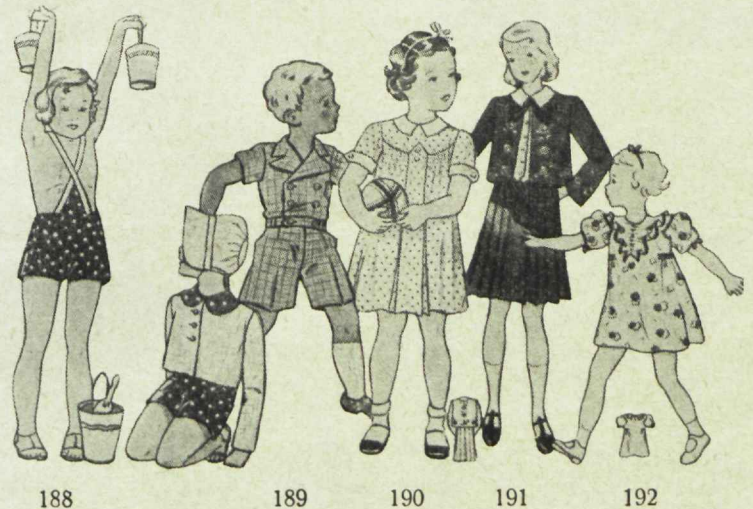
Antud stoori võib valmistada fileetehnikas või ka heegeldada. Põimimiseks võib tarvitada labast ja mõnda hõredat pitsilist põimet. Mustrit võib kahelt poolt laiendada või kitsamaks muuta vajalise laiuse saamiseni. Muster mustrilehel.

148. Kollakaspruunist nopeevillasest või peenemustrilisest siidist kleit kevadeks. Uelaadiline vest ja varrukate kaunistised valgest peenest siidpikeest.
149. Nooruslik suvikleit juurdekuulava jakiga. Valgest linasest või kergest villasest materjalist kleit moodsete nõörvoltkaunististega. Vöö punane, kusjuures pannalt asendavad sinised riideringid. Jakk punane, jaki taskud aga vooderdatud sinisega.
150. Huvitav pealelõunakleit mustast ja ruudulisest taftist. Seelik puusadest ülespoole rafitud, all kellukesetaoline. Taga suur seong.
151. Suvine pealelõunakleit pastellsinisest siidkrepist. Tähelepanu köidavad huvitavad varrukad. Viimastel asuvad kaunistised ja eesolev seong võivad olla pitsist või tikandiga ilustatud.
152. Moodne triibuline suvikleit linasest või pesusiidist. Vöö valgest nahast ja krae valgest organdist.
- 153—154. Suvikomplee, mis koosneb ruutmustriga punasest kleidist ja valgest, punaste nõõpidega kaunistatud kolmveerandmantlist.
155. Moodne rätsepakostüüm. Suureruuduline seelik ja lühikene jakk, millel nõõbid kahelt realt.
156. Nägus suvimantel, milline sobib kanda nii ühevärviliste kui ka mustriliste kleitide juurde.
157. Peeneruudulise musta-valge kleidi juurde sobib suurepäraselt lai mustast taftist jakk.
158. Suvimantel mustast siidist. Mood sobib hästi ka tusedamatele.
- 159—160. Meeldiv sinepollane suvikleit ühes juurdekuulava mustrilisest siidist jakiga.
161. Nooruslik suvikleit ruudulisest riidest.
162. Lihtsalõikeline nägus suvikleit mustrilisest siidist. Ees ja varrukail punased nõõbid.
163. Moodne suvikleit tagant pikeneva soosiga ja krookilustistega.
164. Plisseekaunististega suvikleit.

- 165. Sportlik suvikleit linasest või puuvillasest materjalist.
- 166. Lihtsa tikandiga suvikleit.
- 167. Vähesse tikandiga nägus suvikleit. Muster muustrilehel.
- 168. Lilltikandiga suvikleit.
- 169. Moodne ristpistikandiga suvikleit. Lõige I lõike- ja muster muustrilehel.
- 170. Vähesse ristpistikandiga suvikleit.
- 171. Sobiv suvikleit noortele neidudele. All ja õlgadel vöökirjatikand. Muster muustrilehel.
- 172. Nägus suvikleit. Esiosa kaunistatud ristpistikandiga.
- 173. Mängu- või rannaülikond tütarlapsele.
- 174. Suvimantel tütarlapsele.

- 175—176. Kaks suvikleiti tütarlastele.
- 177. Mantel 1-a. poisile. Lõige II lõikelehel.
- 178. Triibulisest riidest suviülikond 5—7-a. poisile.
- 179—181. Kolm nägusat suvikleiti tütarlastele.
- 182. Pikkade varrukatega ülikond poisikesele. Lõige III 6—8-a. lõikelehel.
- 183. Suvikleit 3-a. tütarlapsele. Lõige IV lõikelehel.
- 184—187. Neli kleiti noortele emadele. Kõik kleidid on laiendatavad nõopide või pannaalde abil. 1., 2. ja 4. kleidil on ees sügavad voldid, mis annavad vajalise laiuse, 3. kleidil ees ülalt alla sissepandud lai pliseetükk.
- 188. Rannapüksid väikesele tüdrukule, milliseid võib kanda ka jakikesega.
- 189. Suviülikond ruudulisest pesuriidest sobib 4-a. poisile. Lõige V lõikelehel.
- 190. Valge krae ja kästistega täpilisest riidest suvikleit tütarlapsele. Lõige VI lõikelehel.
- 191. Tikitud jakk, volditud seelik ja valge pluus suuremale tütarlapsele.
- 192. Lillmuustrilisest riidest suvikleit tütarlapsele.

Suled
Padjad
Udusulgtekid
Sulgmadratsid
Padjakotiriie „Inlett“

oma vabrikust soovitab

I E. M.
SULETÖÖSTUS O.-Ü.

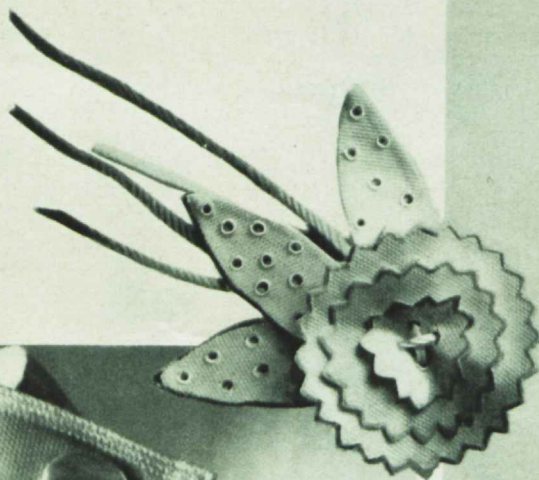
TALLINN, VENE TÄN. 27, TEL. 442-94

Õhtuks ja päevaks

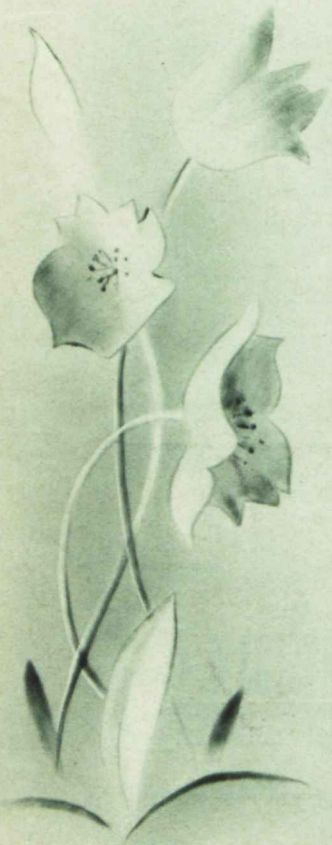
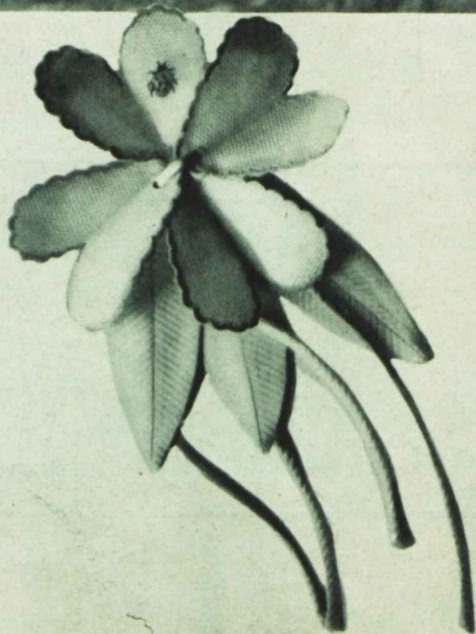
1. Suvine õhtukleit plastiliste lil-
ledega organdist. Ees ületõmmatud
nööbid ja krae peenest linasest ba-
tistist.

2. Suvikleit täpilisest südist. All-
äär, mansetid, krae ja taskud kaunis-
tatud mustri- ja bordiga.

3. Moodne garnituur valgest pee-
nemustrilisest pikeest. Kape on eest
lahtinööbitav, mis hõlbustab triiki-
mist. Lillesid võib kanda kaunisti-
sena kleitidel või kostüümil. Lõiked
lõikelehel.

③

Pruunistu õieti - see on NIVEA kaitsel!

Ettevaatust esimeste päikesevannidega! Päevitumist alata väheste minutitega, mitte lamada vaid liikuda, sest päikesega harjumata nahk on ülitundelik. Kaitske teda, teda hoolikalt sisse hõõrdes Nivea-kreemi või õliga. Mõlemad teevad naha pruuniks ja painduvaks ja vähendavad päikese põletavat mõju.

682

Hinnad alates 30-nest sendist

Werner Mehks, Tallinn

Kui inimesed on harjunud...

1.

Ühel hommikul kukkus mul kohvikann varvastele. Kohvi jooksis vulnal uuele vaibale ja varbad löid tuld. Tohiks vist olla päris loomulik, et säärase katastroofi järel pole mingisugust naerutuju ja inimene ajab mokad torru.

Minugi nägu oli pisut tõsisem kui tavaliselt. Muidu ma ikka naeran ja ajan hulle jutte. Lõbusa natuuriga, nagu öeldakse. Aga sel hommikul ametisse jõudes nohisesin. Õige vähe küll ja peaaegu märkamatu, aga ikkagi.

Kõigi silmad hakkasid minust ahnelt kinni. Siis vaadati üksteisele otsa, kehitati õlgu. Tohoh, mis nüüd? lugesin kõigi ärevailt nägudelt.

Kuni raamatupidaja küsiski:

„Tohoh, mis nüüd?“

„Mh?“ tegin mina.

„Keegi on ära surnud?“ päris masinapreili sügavas ehmu- vuses.

Ja kõigi näod läksid leina täis.

Ma viskasin käega. Nohisesin tasakesi edasi.

Raamatupidaja istus mu kõrvale.

„Räägi ilusasti ära,“ sõnas ta kaastundlikult.

„Kurat,“ ütlesin mina, „mis joru see on? Mis mul peab siis viga olema?“

„Noh, et nii... mossis.“

„Heldene valitsus, mis raha pärast pean siis mina just alati lõõritama? Sa oled päevad läbi küür seljas ja kõhuvalu näos, keda sa siis sellepärast leinad?“

„Einoh, mina... Aga sina. Niisuke lõbus natuur.“

„Jah, just,“ ütlesid teised. „Peab olema tõesti midagi sündinud.“

Nii jäigi neile arvamine, et mind on tabanud mingi saatuslik kokkuvarisemine. Neil on kisa ja hukatus lahti, kui tinditilk kukub lauale, aga mina ei tohi teha natukenegi tõsisemat nägu, kohe peab olema hirmus katastroof...

Pead hädaga muudkui vahetpidamata lusti lõkatama. Muidu matavad homme maha.

2.

Kuidagi on jäänud kombeks, et ma paha sõna kellelegi ei ütle. Nagu ei viitsi ennast kulutada tigidaks minekuga. Iga vihastamine näpistab oma närve, rikub tuju, tekitab sekeldusi. Parem juba siis oled egoist ja kaitsed oma nahka. Katsud ikka hea sõna öelda, kuigi teinekord valaks puuhaluga.

Ühel keskpäeval aga juhtus niisugune lugu, et üks klient, kes mind tüütas juba kolm nädalat mingisuguse vasikanahaga, ilmus jälle kontori ja ütles ilma pikemata, et Pahlbärk on sigamees.

Noh, mul lõi suuvärk tuld täis ja ei saanud enam ohje pidada.

„Välja!“ pööratasin keskmise kõvadusega. Mees oli viisakas ja lahkuski kohe ning mina lõin sealsamas jälle naeru näo pähe.

Aga kontoris valitses surmavaikus. Siis ütles raamatupidaja:

„Poleks kuidagi uskunud, et nii võid raevutseda.“

„Vaga vesi, sügav põhi,“ piiksatas masinapreili.

„Teeb maheda näo, aga enesel on vanakurat sees,“ sosistati kuski.

„See on tigea natuuri tunnus.“

„Salakavalad on need kõige kardetavamad...“

„Teadagi, metsikud iseloomud just nii end avaldavadki.“

Ja ometi! Igapäev kisendavad ja raevutsevad nad kõige tühisema asja pärast. Masinapreili virutas kord raamatupidajale veekaravini vastu ninaluud. Korrespondent läks kord vihast näost potisiniseks ja langes minestusse. Kui toibus, siis hammustas abiraamatupidajal põidla puruks ja tahtis tindipoti tühjaks juua. Aga kõik on nad õilsad inimesed, ainult mina... olen metsik ning kardetav. Sest söandasin ainult üks kord pisut kõvemat häält teha.

Vaat, kui viltu olen inimesed ära harjutanud.

3.

Juba vanast ajast on sedaviisi, et kui on vaja suitsu, siis võetakse minu käest, kui on vaja saia või pirukat, lastakse mul osta, kui on vaja peenikest raha, tullakse minu juurde. Kui sõidame omnibuses, siis ütleb sõber, et mul pole parajasti peenikest, maksa minu eest kah. Üks sõber on koguni nii harjunud, et kui läheme kinno, siis ostan mina endastmõistetavalt pileti ka temale.

See kõik pole ju suurt midagi, aga ühel päeval tundsin, et mis asi see õieti olgu? Miks siis just mina? Nonoh, tibuskesed, vaatame järele. Näitan kord karakterit.

Ja kui läksime kinno, jäi sõber jälle ilusasti kassa kõrvale pilte vahtima. Mina ostsin pileti. Aga ainult ühe.

Sõber ajas silmad pärani:

„Kuidas ühe?“

„Pole täna rohkem raha.“

Ta oli tükk aega keeletu. Siis läksid silmad ootamatust solvamisest nuripidi ja kähvati vihaga:

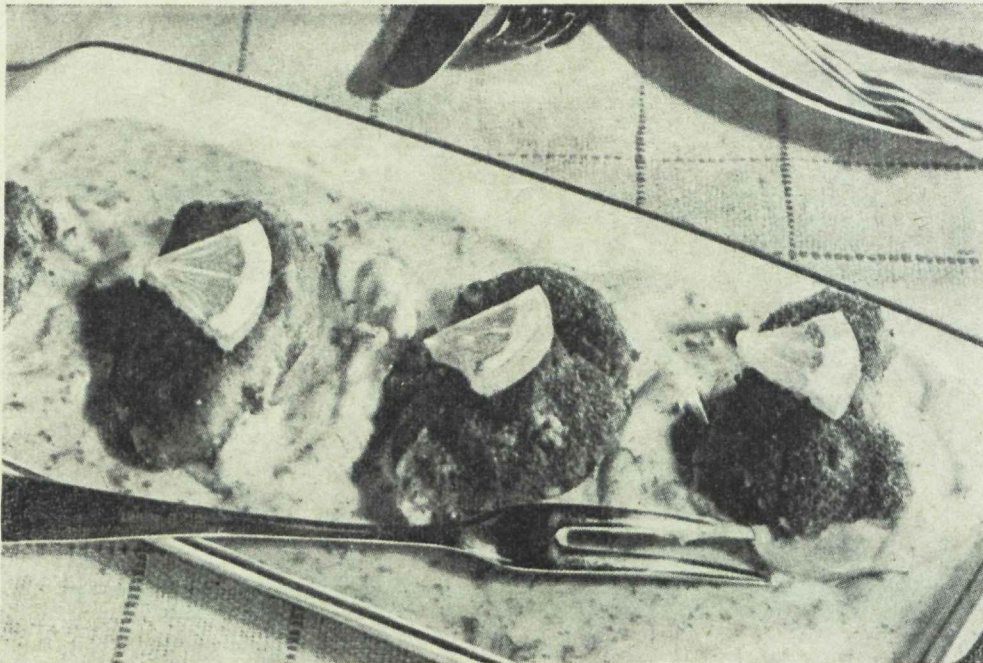
„Nägin juba ammu, et vead minu vastu vimma. Ütle välja, kui sul midagi on, aga ära tagaselja intrigeeri!“

Tagaselja intrigeeri! Tore lugu tõesti.

„Tore, tore!“ naersin.

Aga sõber pöördus kannu pealt ümber ja tuiskas välja. Otsustasin, et edaspidi ostan ikka paberosse ja pirukaid, omnibuses maksan sõprade eest, kinos kah. Muidu olen varsti kogu maailmaga vaenujalal.

Juhan Pahlbärk.

Ajud selleriga

VASIKALIHA SPARGLITEGA

Pipra ja soolaga ettevalmistatud liha pruunistatakse võiga pajas, lisatakse juurde veidi vett ja lastakse moorida. Hiljem lisatakse tükeldatud sparglid juurde ja hautatakse koos lihaga pehmeks. Kastmele lisada juurde veidi jahu. Anda lauale soolvees keedetud nuudlite või makaronidega.

KIIRESTI VALMISTATAV KALASUPP

$\frac{1}{2}$ kg suuremat puhastatud kala ühes sibulaga asetada kuuma soolasesse vette ja keeta 10 min. Kala puhastada luudest ja tükeldada väikesteks tükkideks. Leemele lisada juurde 2 spl. hapukoort, 1 spl. tomatipüreed, 1 spl. sõredat jahu segatult, veidi riivitud juustu, hakitud peterselli, tilli ja murulauku. Valada vaagnasse kalatükikestele peale ja süüa kuumalt.

SPINATISUPP

Vajalik hulk värskeid spinatilehti hakkida jämedalt. 3 spl. võid lastakse keedunõus pruuniks minna, lisatakse juurde spinatid ja veidi soola ning lastakse 5 min. haududa. Nüüd lisatakse 1 l keeva vett või lihaleent. Maitseks lisada juurde peenendatud ingveri ja pipart. Vaagnasse asetada 2—3 spl. hapukoort ja kõvakskeedetud munalõike ning valada supp peale.

KOOREŠNITSEL

Ained: vajalik arv vasikašnitseid, pipart, 3 spl. hapukoort, $\frac{1}{2}$ tl. tomatipüreed ja praadimiseks võid või rasva. Klopitud lihaviilud soola ja pipraga vürtsitada ja tules rasvas kiiresti mõlemalt poolt praadida. Siis lisada juurde koor, tomatipüree, või ja paar tilka sidrunimahla.

PRAETUD KALA HAKITUD ROHELISEGA

Luudest puhastatud kalaviiludele riputada soola ja pipart. 3 spl. rasva või võid lasta pannil kuumaks minna, asetada kalatükid pannile ja praadida. Lisada juurde hakitud rohelised murulaugud ja tillilehed. Lõppeks lisada veel juurde 3—4 spl. hapukoort ja keeta läbi. Maitsestada soolaga.

KALARAGUU

$\frac{1}{4}$ l veele lisada maitse järgi juurde soola ja sidrunimahla ning asetada keema. Tükeldatud kalaliha asetada keeva vette ja lasta kaane all 5 min. keeda. 1 spl. jahu segada 3 spl. hapukoorega ja mõne kaapri või vähese tomatipüreega, lisada kalatükkide juurde ja keeta veel 5 min. tasasel tulel.

LILLKAPSAS MUNAGA

Ained: 1 pea lillkapsast, 2—4 viilu värsket teevorsti, 1 tomat, 1—2 muna, 2 spl. võid. Kapsas asetada soolase veega keema ja keeta 15—20 min. Munad keeta kõvaks ning hakkida ühes vorstiviilude ja tomatiga. Segi segades juurde lisada 1 spl. kapsa keedu-

vett. Nõrgunud tükeldatud kapsas asetada vaagnale, valada üle esiteks hakitud segu ja lõppeks pruunistatud või. Anda lauale soolvees keedetud nuudlite või makaronidega.

SALAT VIINIVORSTIDEGA

Ained: 2—3 peasalatit, 2 spl. võid, veidi soola, riivitud sellerit, tilli ja vorste.

Salatilehed pesta ja jämedalt hakkida. Või kuumaks ajada ja salatile ühes maitseainetega juurde lisada. Vorstid hoida kuumas vees, misjärel nad salatile juurde asetada.

AJUD SELLERIGA

Sellerid koorida ja keeta soolases vees. 250 g ajusid pesta, puhastada nahast ja asetada 5 minutiks keevasse sellerite keeduveette. Siis võetakse välja, lõigutakse viiludeks, kastetakse munavalgesse ja veeretatakse riivsaiais. Praetakse kuumas võis pruuniks. Soendatud vaagnale asetada selleriviilud ja ajud, mis valatakse üle järgmise kastega. 1 spl. jahu segada $\frac{1}{4}$ l sellerite keeduveega ja keeta praevõiga kastmeks. Lasta veidi jahtuda, lisada juurde lahtiklopitud munakollane (mitte enam keeta), peenendatud rohelist ja valada üle selleriviilude. Ajudele asetada $\frac{1}{4}$ sidruniviilu.

RABARBRID RIISI VÕI MANNAGA

Ained: 1 kg rabarbreid, 1 kl. riisi või mannat, 1 kl. vett, 150—200 g suhkrut, veidi vanilli.

Pestud ja tükeldatud rabarbrid keeta vee, suhkruga ja vanilliga pehmeks ja pressida läbi sõela. Siis asetatakse keedunõuga tulele ja lisatakse manna või keenud riis. Keedetakse paksuks, valatakse vaagnasse ja lastakse tarduda. Süüakse vanillikastmega.

Salat viinivorstidega

Suvine vormitoit

TOMATISALAT

Ained: 4—6 spl. keedetud riisi, 2—3 tomatit, riivitud juustu ja 2—3 spl. majoneesi.

Hakitud tomatid segada juustu ja riisiga ja asetada vaagna keskele, ümberringi asetada salatilehti, mis on jämedalt hakitud, ja valada üle majoneesiga.

KAKAOŽEELE

Ained: 1 spl. kakaod, 2 spl. suhkrut, 2 muna, 2 spl. piima ja mõned mandlid.

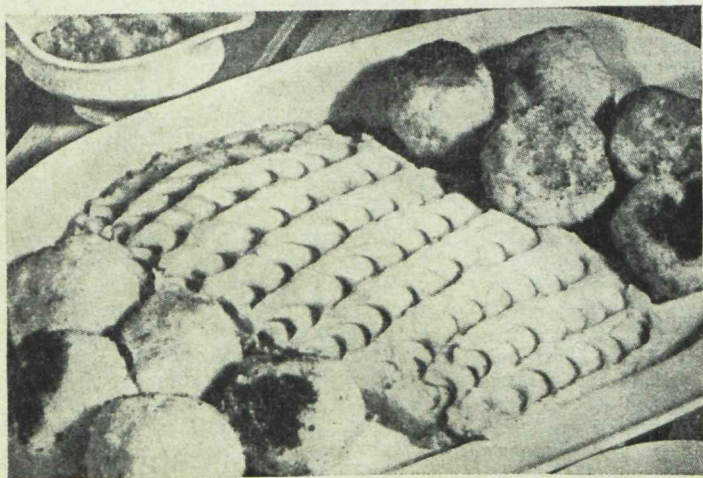
Suhkur ja kakao segada piimaga ja kloppida juurde munad. Vorm määrada võiga ja valada segu sisse, mille järel seda tasa umbes 15 min. veekatlal keeta.

SAIAPUDING ŠOKOLAADIGA

Pudingivorm määrada võiga ja riputada üle riivsaia. Vajaline hulk saiakuupe asetada vormi, riputades vahele riivitud sidrunikoort ja hakitud mandleid. 50 g kakaod, 100 g suhkrut segada 1 kl. piimaga ja 2 klopitud munaga ning valada vormile juurde. Keeta vormiga umbes 30 min. veekatlal. Süüa marjakastmega või piimaga.

KALAPALLID HERNEPUDRUGA

1 kg keedetud ja puhastatud kala ajada läbi hakkmasina ühes 1—2 leotatud prantssaia, 50 g peki ja suure sibulaga. Lisada soola, pipart, 2 muna ja 2 spl. riivsaia või jahu. Vormida piklikud pallid ja asetada praepannile kuumale rasvale, mida ka peale valatakse. Lastakse kuumas praeahjus praadida 20—30 min., lisatakse kastmele jahu, vett ja hapukoort. Süüakse hernepudrugaga.

Kalapallid hernepudrugaga

RABARBRIVAHT

Ained: 2 kl. tükkideks lõigatud rabarbrit, 1½ kl. vett, 1½ spl. jahu, ⅔ kl. suhkrut, 1 tl. sidrunimahla ja 3 munavalget.

Rabarbritükid keeta veega pehmeks. Suhkur jahuga segada ja juurde lisada. Lasta keeda umbes 5 min., kogu aeg hästi segada. Lõppeks segada hulka sidrunimahl ja lasta jahtuda. Kui täiesti jahtunud, segada vähese suhkrulisandiga juurde hästi kõvaks vahuks löödud munavalged. Süüa vanillikastmega.

RABARBRITORT

Ained: 100 g võid, 100 g suhkrut, 2 muna, veidi soola, 100 g jahu, riivitud sidrunikoort, 1 spl. sidrunimahla ja 250 g rabarbreid.

Või hõõruda suhkruga vahule, lisades vähehaaval munad ja riivitud sidrunikoore ning lõpuks jahu. Taigen asetada hästimääritud ja riivsaia üleriputatud vormi. Rabarbritükid peale asetada kiirtetaoliselt ja küpsetada 40—50 min. palavas ahjus. Ahjust välja võttes paksult üle riputada suhkruga.

MAKSALÕIGUD

Ained: ½ kg maksa, 150 g võid, 1 sibul, 4 muna, 2 munakollast, 5 prantssaia.

Maks ühes sibula ja kõvakskeedetud munadega läbi hakkmasina ajada. Nüüd juurde segada või ja toores munakollane, maitsestada soola ja pipraga ning määrada saiaviiludele. Küpsetada võitüd plaadil 10—15 min. Süüa õhtul või suppide juurde.

SPINATIKOOGID

Esiteks küpsetada 4—6 munast, vähesest jahust ja piimast õhukesed munakoogid. Siis pesta 1 kg spinatit, hakida ja vähese võiga 10 min. hautada. Maitsestada soola ja peenendatud ingveriga. Täidetakse küpsetusvormi kihtimisega: koogid, spinat, singikuubid. Pealmiseks kihiks munakook. Peale valada 1 kl. koort ja üle riputada riivjuustuga. Küpsetada ahjus või keeta vormiga kuumaveenõus.

SUVINE VORMITOIT

Ained: mõned viilud sinki, keedetud ja pressitud kartuleid, 3 tomatit, soola, muskaati ja veidi võid.

Vorm hästi võiga määrada. Kartulid ja tomativiilud maitsestada soola ja pipraga. Vormi põhi katta pudrugaga õhemalt, rohkem asetada kahele poole. Laduda tomativiilud ja liha pudrule. Üle riputada riivjuustu ja võitükikesega ning küpsetada 5—10 min. paraja soojustega ahjus või priimusel küpsetusvormis.

Tööd aias maikuus

Viljapuu- ja marjaaias lõpetada kõik istutustööd. Viljapuude ja marjapõõsaste vahel tuleb mullapind üles kohendada ja tasandada ning anda ühtlasi mineraalväetist. Maasikate kevadine istutamine peab toimuma võimalikult aegsasti, sest hilisema istutamise juures ei saa neist peaaegu üldse mingit saaki. Vanad maasikaistandused tulevad puhastada haigetest ja kuivanud lehtedest, kohendada üles mullapind ning anda mineraalväetist. Soovitav on katta mullapind nende vahel õlgse sõnnikuga või peene põhukorraga, mis soodustab taimede kasvu ja kaitseb mulda kuivamise eest. Vedelväetise andmiseks maasikatele on soodsamaks ajaks kasvualgus kuni õiepungade ilmumiseni. Öökülmade kaitseks tehtagu suitsukatet.

Lilleaias suvilillepeenrad läbi kaevata ja väetada kompostiga või sõnnikuga. Peenardele võib kohe külvata järgmisi suvililli: magunaid, reseedasid, lillube ja lillherneid, sinist varjulille (*Asperula azurea*), saialilli jne. Lavades ettevalmistatud suvililled tulevad öökülmade möödumisel istutada peenraile. Enne istutamist on tarvis taimi lavades välisilmastikuga harjutada ja lavaaknad päeval ära võtta. Istutada on soovitatav pilves ilmaga või õhtu eel. Püsililled peenrad tulevad hoolikalt puhastada ja väetada sõnniku või kompostiga. Välja-

Väetamisest aias

Õunapuud vajavad laudasõnnikut iga 3 aasta tagant umbes ühehobusekoorma, mis kaevatakse maasse poolringina viljapuu krooni alla. Kunstväetisest on kasulik anda igale kandvale viljapuule 2 kg kaalisoola, 2 kg superfosfaati ja 3 kg tšiilisalpeetrit. Kaali- ja fosforväetised ühes poole tšiilisalpeetriga segatakse mullaga viljapuu krooni alla kevadel juba enne õitsemist ja lehtede ilmumist. Teine osa tšiilisalpeetrit antakse siis, kui vili on päiklisuurune.

Sõstrad ja karusmarjad vajavad laudasõnnikut iga 3 aasta tagant umbes 16 kg põõsa kohta. Samuti antakse neile iga 4 aasta tagant sügisel 1 kg lupja. Kunstväetist antakse kevadel põõsa kohta 200 g kaalisoola, 200 g superfosfaati ja 150 g tšiilisalpeetrit. Peale marjade korjamist veel lisaks 150 g tšiilisalpeetrit.

Kaalikas, porgand ja peet heal huumusrikkal aiamaal laudasõnnikut ei vaja. Tänuhikud on need taimed

surnud lillede asemele paigutada uued. Daaliate, gladioluste, tritooniate ja galtooniate mugulad ja mugulsibulad istutada pottidesse või kastidesse juurduma, öökülmade möödudes istutada nad peenraile. Daaliate istutamisel pidada silmas, et nad istutatakse rammusasse ja savikasse mulda, päikesepaistelisse kohta ja et üksiktaimede vahemaa võimaldaks neil lahedat kasvamist.

Köögiviljaaias tuleb lõpetada porgandite, rediste, salati, spinati, petersellide, herneste jne. külv. Kuu lõpupoole võib juba külvata peete, aedube ja kurke. Samuti tuleb lõpetada varaste kartulite mahapanek ja varaste lill- ja peakapsaste väljaistutamine. Maikuu viimastel päevadel sünnib ka osaliselt tomatite istutamine. Rabarbristandused tulevad üles kohendada ja väetada mineraalväetisega. Tugevate vihmasadude tagajärjel peenardele tekkinud mullakoorik purustada ettevaatlikult raudrehaga.

Ilupõõsastel ja -puudel tulevad liigsed ja vigased oksad eemaldada, muld põõsaste all umbrohust puhastada, kõblida ja väetada. Muru puhtaks riisuda ja vajaduse korral sõelutud kompostiga või peene sõnnikuga väetada ning tasaseks rullida. Roosid peale suurte öökülmade möödumist talvekattest vabastada ja hoolikalt puhastada.

kompostile, kunstväetisi antakse neile 100 ruutmeetri kohta 2 kg kaalisoola, 3 kg superfosfaati ja 2 kg tšiilisalpeetrit. Viimane avaldab head mõju juurika kasvule ja maitsele. Kaalisool ja superfosfaat siblitakse äkke abil varakevadel mulda. Tšiilisalpeeter antakse pealtväetisena kahes või kolmes osas.

Peakapsas on eriti tänulik tugevale laudaväetisele, mida tuleb anda juba sügisel. Hilisemad sordid lepivad ka varakevadel antava sõnnikuga. 100 ruutsülla kohta antakse tavaliselt ühehobusekoorem laudasõnnikut. Sellele lisaks kunstväetisi: kaalisoola 2 kg, superfosfaati 2 kg ja tšiilisalpeetrit 2 kg. Kaalisool ja superfosfaat siblitakse mulda varakevadel. Tšiilisalpeeter aga antakse pealtväetisena kolmes osas. Esimene osa 7—10 päeva peale istutamist, kui taimed on hakanud juba kasvama. See osa antakse enamasti lahustatuna vees. Selleks võetakse 10 liitri vee kohta 2—3 teelusikatait tšiilisalpeetrit. Iga taime kohta

tarvitatakse sellist lahu 3—4 liitrit. Järgmisel päeval peale valamist tulevad taimed mullata. Järgnevad tšiilisalpeetri-annused antakse 2—3-nädalaste vaheaegadega.

Vabarnamardika tõrjest

Vabarnamardikas kuulub tähtsamate kahjurite hulka vabarnaistandustes, eriti just neis, mis pikemat aega olnud ühel ja samal kohal. Mardikas ilmub kevadel nukest, mis talvel asub mullas. Enne vabarna õitsemist süüakse õiepungadesse mardikasuurused augud ning hävitatakse emakad ja tolmukad. Hiljem, kui ilmuvad noored marjad, munetakse neile munad, milledest ilmuvad tõugud hävitavad suurel arvul valmivaid ja valminuid marju. See mardikas hävitab peale vabarnaõite ka õunapuuõite tolmukaid ja emakaid. Selle mardika tõrjeks soovitatakse vabarnaistanduse maad pritsida kevadel viljapuukarbolineumiga niivõrd rohkesti, et see pääseks sügaval asuvate nukkude juurde, mille tagajärjel viimased sureksid. Ka võib tolmutada vabarnaid enne õitsemist kaltsiumarsenaadiga.

Pudelvõrsikud lillelaul

Kõigist toataimedest on meile kahtlemata need armsaimad, mida ise oleme suureks kasvatanud. Paljusid toataimi ei saa me seemneist kasvatada, kuna seemned pole saada, või see viiks jälle liiga pikale. Pistikute abil läheb asi sageli palju mugavamini ja kiiremini. Pistikuks nimetame emataime lehe või lehepaari alt terava noaga lõigatud mitme lehega võrsikut. Pelargooniumid, fuksiad ja teised sellised kiirekasvulised taimed annavad endid kergesti paljundada pistikute kaudu. Torkame nad otsapidi 1—1½ sm sügavusele lillepotti, võimalikult ääre lähedusse ja hoiame mulla parajal määral niiske. Mõne nädalaga on neil juured all, ka mulla peal ajavad nad rõõmsasti lehti. Juurdumine läheb veel kiiremini, kui panna teeklaas nagu väike triiphoone kummuli poti kohale.

Suuremat muret teevad puiste võrsikutega taimed, nagu kummipuu, loorber, oleander, kuldõun, mürt! Nende pistikud ei juurdu nii hõlpsasti. See pärast pistame nad lihtsalt pudelisse. Täidame ühe pudelikese veega ja paigutame pistiku nii sügavale vette, et selle otsa ja pudeli põhja vahele veel küllaldaselt maad jääb. Siis sulgema pudelikaela vahaga või saviga. See pudelikasvandik tahab saada aknast võimalikult palju valgust. On ta ajanud vees küllalt juuri, istutame ta potti.

Käteravist

Kas teie olete kunagi tähelepanelikult vaadelnud last, kes lamab veel hällis? Kuidas ta painutab ja sirutab omi väikesi liikmeid, alalõpmata liiguvad peened sõrmekesed ja käed. Miks ei peaks kord ka meie neid sõrmeliigutusi järele aimama? Imestudes tagajärgede üle, saate teie ka selgemini aru, et just eriti käed vajavad igapäevast, armastusrikast hoolitsust. Käte järgi otsustatakse tihti inimese iseloomu üle.

Kõigepealt harjame käsi sooja vee ja pehme seebiga, kusjuures küüsi eriti põhjalikult harjata. Seejärel käed hoolikalt kuivatada, muidu muutub nahk karedaks ja kõvaks. Peale käte kuivatamist lükata alati nahk küünte äärest käerätikuga hästi tagasi. On nahk aga kinni kasvanud, siis hõõruda vastavad kohad enne rasvase kreemiga sisse, mille järel nahk laseb end peagi tagasi lükata, ilma et oleks tarvis kääridega lõigata. Kääridega lõigates võib kergesti vigastada nahk ja tekkida põletikke, mis muudavad küüned inetuks. Kord päevas, soovitatav õhtul enne magamaminekut, hõõruda terve käsi sisse hea rasvase kreemiga ning alata kohe massaažiga. Massaaži juures silitada teise käe osutis- ja keskmise sõrmega iga sõrme otsast (tipust) alates sõrmede üksteise poole pööratud külgi mööda tugevasti ülalt allapoole. Seda teeme nii, nagu tahaksime nahkkindaid kätte tõmmates siluda iga volti. Pöialt, mis alatisest haaramisest eriti koormatud, kaldudes seetõttu laienemisele, masseerida kahekordse armastusega. Teise harjutuse juures pöörata vasem käsi sissepoole, mille järel teda silitada tugevasti ülalt alla käsivarre suunas klambriks vormitud teise käega. Kui käsi raske töö või sportliku tegevuse tagajärjel väga laiaks muutunud on, suruda korduvalt ülalt allapoole kokku. Nüüd painutada iga sõrme üksikult sissepoole, nii et sõrmeots puudutab peopesa kõige ülemist äärt. Kui see kohe ei õnnestu, aitame teise käega kaasa. Liigestel podagra sõlmekesi näha olles joonistada teise käe pöidlaga paksenenud kohtade ümber väikesi energilisi ringikesi.

Järgnevalt püüda kõigi lihaste kaasabil ajada sõrmi lühidalt ja kiiresti laiali ning lasta kohe seejärel kätt täielikult lõdvalt kukkuda. Et sõrmi eriti liikuvaks muuta, raputame neid lõpuks lõdva käeliigese otsas, nagu tahtes neid küljest ära visata. Neid harjutusi järjekindlalt tehes märkame peagi, et käsi liigub palju kergemini. Väga suurel määral saab oma käte juures arendada kompamistundlikkust. Selgeks näiteks on meile pimedad, kes vormide ilu ainult oma käte abil tajuvad, täiesti olenemata silmadest. Neil arenevad mõlemad käed ühtlaselt. Tänapäeval teame, et inimestel, kes mõlemad käsi ühtlaselt tarvitavad, on ka mõlemad ajupooled paremini välja arenenud, mistõttu need inimesed on ka väga töövõimelised. Kui pöörame suuremat tähelepanu oma kätele, õpime peagi hindama ka nende ilu. Küüsi ei tohi kunagi olla nagu terav relv sõrme otsas. Küüsi kääridega mitte lõigata, selleks kasutada küünevilli. Viilida nii, et küüsi saaks ümmargune ja vastav sõrme kujule. Viilimisel silmas pidada, et küüne nurke mitte väga sügavalt ei viilitaks, kuna nad muidu kergesti sisse kasvavad, viimast esineb eriti vanematel inimestel. Küünte puhastamisel loobuda teravatest metallpuhastajatest. Karedaid kohti nahal saab kõige paremini eemaldada pimsskiviga hõõrudes, miline enne seebivette kastetud. Enne sööki käsi alati pesta. Mustad käed on kõige kurjemad haiguspisikute kandjad, mis eriti söömisel kergesti suhu satuvad ja sealt edasi õrna limanaha kaudu vereringesse pääsevad. Alatine käte näo juurde viimine on sageli ebapuhta näonaha põhjuseks. Kuigi mõni väike vistrik näos häirib teie rahu, ei maksa teda kunagi küünega pigistada.

Normaalne käeravi nõuab järelikult õige vähe järele-mõtlemist. Raskem on juhtudel, kui omatakse niiskeid või ebaloomulikult punaseid käsi. Ning otse siis, kui tahetakse end parimas valguses näidata, ilmneb pahe kahekordse eba-meeldivusega. Enne kui haareme väliste abinõude järele, peame kõrvaldama seesmised põhjused. Esmajoones asuda eluviiside ümberkorraldusele: loobuda alkoholist, kangest kohvist ja teest, lühidalt kõigest, mis närve üleliia ärritab, vastasel korral võib asjatult võidelda selle pahe vastu. Niis- kete käte kõrvaldamiseks võib soovitada järgmist raviviisi: Käsi pesta kuumas seebivees, millele lisatud juurde mõni tilk bensoetinktuuri. Hommikul peale pesemist tupsutada peopesi formaliinpiiritusega ja lasta mõni minut sisse im- buda. Kergematel juhtudel jätkub sagedastest viie osa sidrunimahla ja ühe osa alkoholi seguga sissehõõrumisest. Peale pesemist käsi rasvase kreemiga määrada.

Punased käed võivad olla külmetuse tagajärjeks. Neid samuti sageli sidruniga sisse hõõruda. Käsi ühtlaselt soojad hoida ning katsetada igapäevase vahelduva vannitamisega. Käsi vaheldumisi kuumas ja külmas vees hoida, kolm minu- tit kuumas, pool minutit külmas vees. Ülepäeviti käsi ras- vavaba kreemiga sisse määrada. Külmunud kohti on soovi- tav joodtinktuuriga pintseleda. Sinakaspunaste käte põh- juseks võib olla ka südamehaigus, sel juhul pöörduda arsti poole.

Käte ilu ei ole juhus. Pöörata tähelepanu igale eba- korrapärasusele. Tugev, töötanud käsi teeb kandjale au, kuid ta peab olema ravitud.

Inglaste naiseideaal

Üks suur Inglise ajaleht esitas mõne aja eest oma mees- lugejaile ringküsimuse, milliseid omadusi ja millist välimust peab omama naine, keda nad kujutlevad enesele abielunai- sena. Nõuti vastust kahekümne viiele küsimusele. Ligi kümme tuhat lugejat võttis sellest osa.

Vastajaist ainult 630 pooldas tõelist ilu, kuna suurem osa nõudis meeldivust ja hingelist kütkestavust. Vähem olid hinnatud moodsed naised: elegantsetest riidest ja iludus- vahendite liialdatud tarvitamisest ei peeta palju lugu. 30 protsenti meestest ei taha midagi teada värvitud sõrme- küüntest. Samuti vähe rõhku pannakse tarkusele, ametis- käivatele naistele oli määratud vaid 1 protsent kogu vastus- test. Inglaste kaine otsustamine abielunaiete suhtes avaldub ka asjaolus, et enamik mehi ei poolda naisi, kelle sissetulek mehe oma ületab.

Saadud andmeist võib saada läbilõike inglase naiseideaali välimusest ja iseloomust: keskmise suurusega, brünett, eri- lise silmapaistva iluta, tagasihoidlik rõivastuses ja armastus- väärne ning ühtlane temperamendis. See on maitse, mis kau- gel kõigist iseärasustist, lähedal aga rahulikule, seltsimeheli- kule naisetüübile.

Suvehooaja
uudisrüüdeid

A. S. OSKARKI GAS

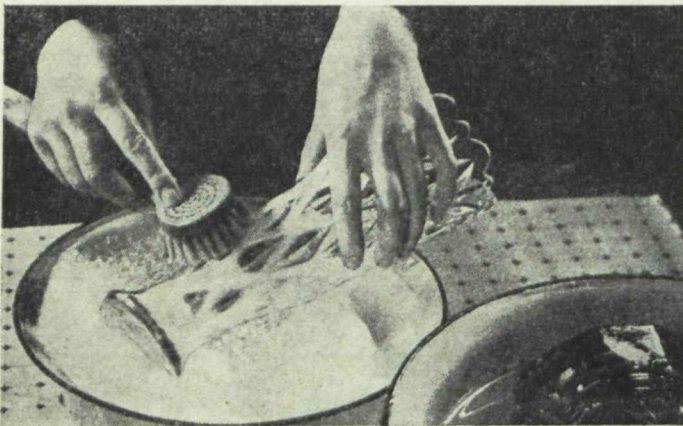
HEA NÕU ON KALLIS

Klaasnõude puhastamisest

Klaas on õieti väga tundlik materjal ja teda tuleb käidelda ettevaatlikult. Äkilisel temperatuurimuutusel paisub ta ebahütlaselt ja lõhkeb. Ka pole kerge saada klaasi päris puhtaks ning selgeks.

Toidunõudeks tarvitatavoid klaasesemeid puhastatakse nagu portselani. On nad sattunud kokku rasvaste toitudega, loputatakse neid võimalikult kuumas veega. Kui nad aga pole rasvased, siis loputatakse neid külmas veega. Pärast nõrgumist kuivatatakse nad puhta linase rätiga, mis ei jäta helbeid. Soodaveega ei tohi klaasi loputada. Tugev lahu kahjustab klaasi, röövides temalt ilusa läike. Nii on lugu eriti odavamate klaasisortidega, kuna kristallklaas, mis on tugeva tinasisaldusega, on vastupidavam. Klaasnõusid, mida kasutatakse hoidiste jaoks, pestakse küll soodaga, sest nende juures ei tule niivõrd arvesse klaasi selgus, kuivõrd hoidiste laitmatu säilitamine.

Klaasasju, mida ei tarvitata toidunõudeks, harjatakse või pestakse sooja veega, millele on juurde lisatud piiritust. Piiritus mõjub rasvale lahustavalt. Rasv ühes tolmuga jääb aga peatumaks ka neile vaasidele ja pudelitele, mida vähe tarvitatakse.

Klaasasju pestakse sooja veega

Kitsa kaelaga pudeleid ja karavine, mida harjaga ei küüni hästi puhastama, puhastatakse osalt peenendatud muna-koorte või tooreste kartulitükikestega täites, millele kallatakse peale vett või äädikat ja raputatakse tublisti. Muna- ja kartulikoored avaldavad puhastamisel mehaanilist mõju. Teisiti mõjub jälle ajalehpaber. Lastakse katkirebitud paberitükikesi seista veega kauemat aega klaasnõus, siis sulab trükimustast vette teatavaid aineid, mis mõjuvad puhastavalt. Ka sool koos äädikaga on heaks lahustusvahendiks. Võetakse võimalikult jäme sool, mis puhastab siis ühtlasi ka mehaaniliselt.

Klaasidesse ja vaasidesse jäänud lubjakatet või sõõna, mida aja jooksul kutsuvad esile vee lubjasisaldus, eemaldame hapete abil. Äädikas on selleks otstarbeks nõrgem, soolhape (ettevaatust!) kangem hape.

Kristallasjad ja head, tinasisaldavad klaasesemed omandavad kauni läike, kui harjame neid külmas seebiveses, mille järel loputame neid otsekohe külmas veega, laseme nõrguda ja hõõrume kuivalt läikima.

Maalitud ja kullatud servaga klaasesemeid ei tohi kunagi puhastada keemiliste vahenditega ega kuumas veega.

Sameti korrashoiust

Sellest pole küllalt, kui sametkleiti pärast kandmist veidi tuulutatakse ja ta siis rõivapuul kappi riputatakse — teda tuleb ka tublisti raputada ja pealesattunud tolm sametikuga eemaldada. Väiksemaid rõhkohti sametil tuleb pahemalt poolt niisutada ja õhus üle triikida: seejuures hoiab üks riiet, teine juhib mitte liiga kuumas triikrauda üle niiske koha. Aur ajab kiud taas püsti. Soovi korral võib harjata veel kõva harjaga vastukarva. Õige vähe määratud sametit puhastada kuivade, leigeks kuumendatud kliidaga. Hõõruda kuni kliid jäävad puhtaks. Halliks muutunud kohta mustas sametis hõõruda ja harjata kergesti petrooleumiga niisutatud sametlapiga. Meie vanaemad puhas-

tasid sääraseid kohti sibulalõikudega. Sibulalõikudega puhastatud rõivast tuleb aga tublisti tuulutada, et kaotada sibulalehka.

Samet- ja siidkleitide õmbluste triikimiseks on vaja kuumutada ainult suurte käärde tõmbimat otsa ja tõmmata sellega pahemalt poolt üle õmbluse — ent jällegi õhus! See läheb kergemini ja kiiremini kui triikrauda ninaga.

Pesusametist kleite ei maksa kohe üleni pesta, kui nad ainult veidi on võidunud. Püütagu hõõruda ennem näotuid kohti põletatud magneesiaga, mõnikord aitab ka boolus, savisisaldav piibusau.

Ajahamba all halliks tõmbunud mustale pitsile saame hõlpsasti anda tagasi endise ilu. Esiteks teeme talle külmaveevanni, mille oleme värvunud pesusinega sügavsiniseks. Pesuveele lisatakse juurde veidi lahustatud traganti ja õige vähe nuuskpiiritust, siis loputatakse pitsi ettevaatlikult muljades. Järgnevalt laotatakse pits märjalt triiklauale, triigitakse läbi riide esiteks paremalt, siis pahemalt poolt. Sakilised pitsid õiendatakse sirgu, kinnitatakse roosteabade nõeltega triiklauale ja lastakse seal kuivada. Sageli pole siis enam vaja triikida. Mitte väga määratud pits saab puhtaks, hõõrudes puhta alkoholiga. Kui nad on puhtad, niisutatakse neid õige nõrga želatiinilahuga ja triigitakse ettevaatlikult kuivaks.

Kas oskate ustest kõndida

Küsimus tundub imelikuna. Kuid paljud ei tea tõesti, kuidas tuleb õieti käidelda uksi, kuna ei olda küllalt teadlikud viimaste tähtsuses meie kodu välimuse ja rahu suhtes.

Teeme vahet kahesuguste uste vahel. Esiteks läbikäidavad ja teiseks mitmesugused kambrite ja kappide ukсед, mida vaid avatakse ja suletakse.

Millisena tundub kodu, kus pärani kambri- või kapiuksed näitavad meile kambrite või kappide sisu, mille korraldamiseks pole alati olnud mahti? Ilus see igatahes pole. Samuti on näotu uste irtakile jätmise.

Uste otstarbeks on eraldada üksteisest eri tube, eriti öösel. Mõningaid uksi peetakse enam kinni kui teisi. Rohkesti tarvitatavoid uksi ei tarvitseks päeval sulgeda, kui nad pole välisüksed, sest mõnel pereliikmel on eriline harjumus uksi paugutada, arvestamata teiste inimeste närve.

Õeldakse, et selle järgi, kuidas keegi käitleb ust, tuntake tulija iseloomu. Paljud väljendavad enda opositsiooni-meelolu süütu ukse virutamise, teine on aga nii arg, et ei usalda ust õieti avadagi.

Ustes on sageli see viga, et nad naksatavad ja kriikuvad, mis nõrganärvilisi tugevasti häirib. Uste naksatamist võib vältida seega, et avades tõmbame või surume seal enne kinni ja alles siis surume alla käepideme. Seejärel avaneb üks peaaegu hääletult. Uste kriiksumise ja kiunumise hoiab ära luku ja hingede rasvamine õmblusmasinaga. Kui üks on vajunud, nii et ta korralikult ei sulgu, tuleb ta tõsta hingedelt ja hingetapi otsa pista väike rõngas. See hoiab ukse pisut kõrgemal.

Ukse avamiseks ja sulgemiseks peaks alati ainult käepidet kasutama juba perenaise töö hõlbustamise mõttes. Sest kui ukсед on heledad, siis on päris tegemist nende puhtana hoidmisega, kui ust ei haarata käepidemest. Et üks ei pörkaks vastu seinale ega taoks sinna käerauga inetuid jälgi, selleks naelutatakse põrandale kummipidemede.

ÕLGMATTIDE PUHASTAMINE

Keeta soolvett. Hõõruda matti kareda harja ja leige soolveega ning kuivatada.

LAKEERITUD MÖÖBLEID

puhastada puuõliga, riputada tärglisepulbriga üle ja poleerida läikima linase riidega.

KUIDAS VÄLTIDA KAENLAALUSTE HIGISTAMIST

Kaenlaalused hõõruda pärast pesemist niiske seebiga sisse ja kuivatada ettevaatlikult käterätikuga tupsutades. Õhtul eemaldada kuivanud seep sooja veega. Seejärel puuderdata mõne kehapuudriga, näiteks talgiga.

KUIDAS EEMALDADA SÕRMEDELT KAREDAID KOHTI

Soovitav on sääraseid kohti käärdega mitte lõigata ega ka mitte närvlikkusest neid näppida. Tükk pimsskivi kasta seebivette ning hõõruda sellega tüütavaid karedusi. Hõõruda võimalikult iga pesemise järel käed eriti neil kohtadel rasvareemiga sisse.

TEIE KÜSITE — MEIE VASTAME

A. V.

Esinevate nähtude selgitamiseks ja õige ravi saamiseks palume pöörduda Teid naistearsti poole.

Dr. A. P.

Tüdruk Tapalt.

Suurte rindade kirurgiline korrigeerimine on võimalik ja annab sageli päris häid tulemusi. Selles suhtes võiksite pöörduda dr. Krause poole, Tallinn, Pikk t. 36. Hinna suhtes pole meil võimalik anda juhiseid, kuna see on sõltuv operatsiooni liigist ja vältusest.

Valve Tartust.

Võiksite abi loota ainult sportimisest, eriti kui harrastaksite jalgrattasõitu või jooksmist.

Dr. A. P.

Üksiknumbri lugeja Liis.

Nähtavasti on Teie välisnähk väga tundlik päikesekiirte suhtes. Võiksite tarvitada salvi, mis kaitseb nahka päikesekiirte eest. Salvi hõõruda näole ja kätele päikese käes viibimise ajaks.

Rp. Chinini muriat. 1,5
Zinci oxyd.
Talc. venet. ää 7,0
Ungt. smpl. 15,0
MDS. salv.

Soovitav oleks kanda ka kindaid ja laiaäärelist peakatet.
Dr. A. P.

Lugeja K. R.

Selles küsimuses palume pöörduda Teid mõne ortopeedilisel alal tegeleva arsti poole, kes annaks nõu ja võimaluse korral ka abi. Võite pöörduda Tartus dr. B. Jürgens'i poole, Ülikooli t. 28, või Tallinnas dr. Prisko poole, Estonia pst. 13.

Lugeja Tallinnast.

Rinnalihaste lõdvenemise küsimuses pöörduge dr. Krause poole, Tallinn, Pikk t. 36.

Telliija Võrust.

Käesolevast numbrist leiata ühe filee-aknaesriide mustri, mille võite valmistada ka ainult alumise osana, pikendades laiust mõlemalt poolt vajalise suuruse saamiseni.

Küsiija L. T.

Kui Teil kevadeti ilmuvad päikese toimel näole pruunid laigud, siis tuleb näonahka kaitsta päikesekiirte eest. Ravi kui niisugust õieti pole. Kaitseks päikesekiirte vastu oleks seesama salv, mille retsept antud „Üksiknumbri lugeja Liis“ all. Ka Teie võiksite kanda laiaäärelist kübarat, mis varjaks nägu liigse päikese eest.

Dr. A. P.

Lugeja Otepäält.

„Ankur“ käsitööde võistlusel auhinnatud esemete mustrite saamiseks palume pöörduda „The Central Agency, Ltd.“ poole, Tallinn, Lai t. 5.

M. O.

Meie muustrilehtedel ilmunud monogrammide avaldamine on avaldatud kõik vastavalt lugejate soovidele. Monogrammide otsustamine on nii kaunistamine kui ka märkimine. Ömmelda võib neid oma maitse kohaselt kas eseme nurka, äärde või keskele.

Lugeja K. R. Tallinnast.

On üsna raske linoleumist eemaldada vanu, seisnud plekke. Võiksite proovida pehme metallharjaga tärpentini ja linaseemneõli seguga hõõrudes. Et linoleumi plekkide vastu kaitsta, tuleb teda aegajalt õhukeselt vahutada ja pehme lapiga läikima hõõruda.

L. E.

1) Käesolevast numbrist leiata 8-a. poisi ülikonna lõike. Kui soovite ilma passeta ja völdideta, jätke need lihtsalt ära. Võite ka eest nõõbitava teha, kui annate ette ülekäigu osa juurde.

2) Heledaid juukseid tumedamaks muuta saate ainult värvimise teel.

Inna Tallinnast.

Juhuslike külaliste võõrustamine on lihtne, pakutakse seda, mis kellelgi kodus on. Kutsutud külaliste vastu on loomulikult palju suuremad kohustused. Millist likööri valida kohvi juurde, see on täiesti maitseasi, siin pole võimalik ühe või teise sordi soovimine. Kohvi juurde võib pakkuda kooke, küpsiseid ja üsna väikesi kaetud võileibu, mida süüakse ilma noa ja kahvlita. Võileibade korral harilikult likööri ei pakuta, viimast tehakse ainult kohvi juurde. Sigaretid asetage vastava kastikesega lauale, et nad oleksid kõigile käepärast. Juhuslikele külalistele võite alati pakuda veini, puuvilja ja maiustisi. Kuna kokteili valmistamine on tülikas ja ta ka ise võrdlemisi raske jook on, siis teda harilikult päeval ei pakuta. Suuremale seltskonnale on raske katta lauda garnituuriga, mis määratud ainult kuuete. Selle garnituuri tarvitamisel tuleks Teil piirduda ainult vastava arvu külalistega. Suurema seltskonna puhul tuleks laud katta ikkagi korralikult linaga ja suurättidega. Kui aga pakute kohvi elutoas, siis võite kasutada garnituuri-osi harilikul või serveerimislaual servjasi, kohvimasina jne. all.

E. S. ja I. S. Tallinnast.

Teie soovid jäid kahjuks hiljaks, lõikeleht oli juba koostatud. Pühade tõttu ilmus number varem.

Iga eesti perenaine —
olgu rikas, olgu vaene —

nõudku

F. Tischleri riidevärve,
siis ta hoiab oma närve.

Müük üle maa.
Estonia pst. 27, Tallinn

Eesti Teatrimuseum alustas tööd

Eesti Teatrimuseumi ühing on alustanud tööd teatrimuseumi kujul eesti teatrile monumendi loomiseks. 30 a. vanune kutseline teater ja kahekordselt nii vana asjaarmastajate teater omab juba ajaloolist minevikku, kuid mitte kerge pole sellest saada ülevaadet — puudub tarviline materjal. Seda lünka tahab täita E. Teatrimuseum. Olevikust peale tahab muuseum organiseerida süstemaatilist andmete ja esemete koondamist kogu eesti teatrielu kohta — vahetult teatritelt, teatritegelastelt ja näitekirjanikkudelt. Ent mitte vähe võivad sellele kaasa aidata ka asjaarmastajad teatrharrastajad ja teatripublik; eriti viimaste arvamus ja hinnangud võivad palju pakkuda eesti teatri iseloomustamiseks.

Veel enam aga on vajalik kõigi teatrihuviliste kaastöö eesti teatri mineviku valgustamiseks. Selleks tuleb koguda Teatrimuseumi kõik, mis kellelgi säilinud — esemed, pildid, kirjutised, mälestised. Kõik, mis iseloomustab eesti teatrit, on tänuväärne materjal saatmiseks Eesti Teatrimuseumile, Tallinnas, Piiskopi 2—6.

E. Teatrimuseumi ühingu juhatus.

Mõningaid teadmusi pimesoole põletiku kohta

Saksa arsti Hans Graaz'i järgi olevat pimesoole põletik ehk ussjätke põletik olnud umbes kolme aastakümne eest üks sagedamini esinenud haigusi tsiviliseeritud maades. Sellal peaaegu iga kümnes inimene oli põdenud mainitud haigust. Kuid alati pole aga olukord olnud säärane, pimesoole põletikku on esinenud tsiviliseeritud Euroopas niisama harva nagu seda nüüdsel ajal esineb ainult Hiinas, Indias, Veneemaal ja neis maades, kus rahva peamine töö peitub rohkeis kehalisis liikumises ning kus lihatoite tarvitatakse harvemini.

Kogutud statistiliste andmete põhjal kogu maailma kohta on selgusele jõutud, et kõigi nende rahvaste juures, kus esineb rohkem istuvat eluviisi ja kus liha on toidus esikohal, esineb sagedamini ka pimesoole põletikku.

Kes tarvitab toiduks palju valkaineid (lihatoite), sellel areneb seedetraktis teatud pisilaste ehk mikroobide liik, millest just lihatoidu tarvitamise korral nii elamistingimused kui ka arenemisvõimalused on kõige soodsamad. Tavaliselt pole säärased pisilased kahjulikud seedetrakti seintele. Arvesse võttes aga inimese istuvat eluviisi ja liharohket toitu, mis soodustavad kõhukinnisust ja kõva konsistentsiga rooja, oleks kõigiti mõeldav pisilaste soodne arenemine ning seedetrakti seinte kahjustamine nende toimel, mille tulemusena võib tekkida koldelisi põletikke. Viimastest võivad pisilased rännata mahlateede kaudu kuni pimesoole mahlasõlmedeni ja seal esile kutsuda põletikuprotsessi, nii nagu seda võib esineda kurgumandlites kurgupõletiku puhul. Pääseb säärasel korral võimule mädanemisprotsess, võib kogu haiguse kulgu võtta inimesele ähvardava seisundi.

Seepärast tuleb alati, kui on tunda valusid paremal all-

kõhus ning iste pole korrapärane, mõelda võimaliku pimesoole põletiku olemasolule. Juhul, kui pole palavikku või esineb ainult mõned kriipsud üle 37°, võib katsetada seedetrakti puhastamisega kõhulahtistajate abil, et vabastada seedetrakti kahjulikest pisilast, ning elustada iste korrapärasust puuvilja- või taimetoiduga, millised mõjuvad pärssivalt valgupisilaste elamistingimusele. Suureneb aga neil puhkudel palavik ja valud, sageli kaasuva vappelkilmaga, võib oletada, et on alanud mädanemisprotsess. Siis võib päästa ainult kiire operatsioon.

Väga oluline oleks üldse igale inimesele, et ta paremal allkõhus ägedate valude korral pöörduks aegsasti arsti poole.

Statistika on näidanud, et mida varemini võetakse ette pimesoole-lõikus, seda vähem on sellesse surevus. Mõned inimesed lasevad oma pimesoole välja lõigata ka ilma põletikuta. Uuemal ajal pooldatakse arstiteaduses mõtet, et mingi muu lõikuse puhul kõhukoopas saaks ühtaegu kõrvaldatud ka pimesool.

Kunagi ei tohiks öieti ägedate valudega paremal allkõhus jääda äraootavale seisukohale, et need mööduvad, kuna sellega antakse kergele põletikule aega ägedaks muutumiseks, millega suureneb ka oht elule.

Kes tarvitab toiduks peamiselt aed- ja puuvilja, salateid, hapupiima, mett, võid, juustu, kanamune, head leiba ja lihtsaid jahutoite, selle seedetraktis on peremeheks säärased pisilased, kes takistavad valgupisilaste arenemist. Hoolitsetes ka iste korrapärasuse eest, võivad need inimesed loota, et nad pimesoole põletiku eest kaitstud on.

Dr. A. Pooman.

Tervis vähestes ridades

Kuidas võtta arstimeid sisse? Päevaegade tähtsus arstimate sissevõtmisel on kahjuks paljudel teadmata. Ei ole nimelt sugugi absoluutselt ükskõik, kas üht ravimit võetakse sisse hommikul vara tühja kõhuga, või enne või pärast sööki. Esitame lühikese ülevaate tähtsamate arstimate ja sobivate sissevõtmisaegade üle. Hommikul vara tühja kõhuga võtta usse väljaajavaid rohte ja teatud arstimeid mao-sekretsiooni häirete vastu. Varastel hommikutundidel mõjuvad rahustavad arstimid südamele, närvidel, sooltele. Joodipreparaate, tanniini, hiniini võtta sisse enne sööki, fosfori- ja arseenipreparaate söömise algul, kreosooti ja broomisoola- sid pärast sööki, kuna teatud sooltevahendeid, sütt või belladonna tund pärast sööki antakse. Söögiaegade vahel tuleb võtta kõhuvahendeid ja salitsüülipreparaate. Enne magaminekut jälle rahustavaid vahendeid, eriti vereringe arstimeid ja nõrku kõhulahtistajaid. Iga ravim omab ka ajalisel teatud mõju, mille tõttu tuleb arsti retsepti täpselt jälgida.

Krambid lapseas. Iga krambiliik varases lapseas nõuab suuremat tähelepanu. Hädaohtlikud on need krambid, mis varsti pärast sündimist, esimestel tundidel või päevadel esinevad, kuna nad on esile kutsunudaju vigastustest sünnituse vältel. Sama ohtlikuks osutuvad need krambid, mis ilmuvad pärast raskeid infektsioonhaigusi paranemisajal, kuna ka siin tuleb põhjust otsida ajuhäiretes. Kõik krambid, mis ilmuvad näiliselt tervetel nelja kuni kuue aasta vanustel lastel perioodiliselt, viitavad juba pisut langetövele. Samuti vajavad arstlikku järelevaatust lapsed, kel ilmuvad krambihood magades või hommikul ärghates koos oksendamise ja peavaluga. Vähem ohtlikud näivad need krambihood olevat, mis tekivad otseselt infektsiooni või mürgituse tagajärjel „seerias“, kuna nad kaovad põhjuse kõrvaldades. Õnnelikul viisil kuuluvad tõsisemad krambinähud lapseas harulduste hulka ning vanemate arusaadav hirm on enamikul juhtudel põhjendamata. Laste närvikeskus omab kuni kaheksanda eluaastani kõrgeenenud ärritavust, mis juba väiksemategi ärrituste puhul „krampideni“ viia võib. Sageli põhjustab jonniva lapse tugev karjumine momentaansu hingamisseisaku. Nägu muutub kahvatuks, huuled siniseks — vaatepilt on tõesti

hirmutekitav. Järgmisel hetkel aga hakkab hingamine siiski uuesti normaalselt funktsioneerima ning nii ohtlikuna näiv hoog kaob sama kiiresti kui tuli. Üldiselt aga tuleb soovitada krampide põhjus lasta arstide poolt kindlaks teha.

„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. — Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel I kaane seesmine külj kr. 120.—, viimase kaane seesmine külj kr. 100.—, viimase kaane välimine külj kr. 150.—. 1/1 lehekülje sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülje kr. 100.— jne. Kuulutajaild võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitrüki lehekülgedel kuulutus ei avaldata. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse ja talituse: Tartus, Ülikooli 25, telef. 15-20, pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 10. mail 1937. a.

TRUUDUS

ei ole tühi sõnakõlks, kes joonud

SAKU

SANGARI

mõdu (mesi)

jääb talle truuks surmani

*

LUMIVALG

SUUR PAKK 20 SENTI, VÄIKE PAKK 15 SENTI

*

Pilt-ilus

on ainult sine noorustit värste nägu. Isegi leua, ilusajooneline nägu võib muutuda wastikaks, kui ta kõikfugu wifrikkudega ja tedretähedega üle on käitunud.

Kuidas saab ilusaks?

Quwitawaid andmeid uaha ja ilu eest hoolitsemiseks leiata teie Amourette iluseebi juures. Amourette iluseep on tarwilit, kui naol asuwad: Tebretähed, Winnid, Latendatud poorid musta peadega, Sigiläige, Punetus, Rõõm wõi muu naha ebapuhitus. Wõrratu abitud sauni noorust, nõojame omamises. Medikon.

Juuksevärv

Rekord

värvib hallid juuksed ja habeme pesuehtsalt blondiks, sataäniks, pruuniks ja mustaks. Värvimine on lihtne, õpetus on kaasas. Ehtne „punase ankruga“. Saadaval apteekides, kosmeetika- rohucauplustes.

«Mareti» järgmisi numbreid on veel võimalik saada:

1935. aastast № № 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
1936. " " " 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
1937. " " " 1, 2, 3.

Üksiknumbri hind à 35 senti.

Büroo: Tartus, Ülikooli 25

tel. 15-20. Posti jooks. arve 2201

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

s
o
o
v
i
t
a
b

JOH. ROOSIPUU
KAUBAMAJA
Tartus, Suurturg 14.

„Deniit“

NIITIDE
ERIKAUPLUS

RAEKOJA PL.13 TEL.468-47

Oma tööstuse saadustest soovitame:

rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

MÖÖBLIRIIDEID

HEAD KODUMAA
VILLAST RIIET

ERITELLIMISTELE IGASUGUSEID MOODSAID MÖÖBLIRIIDE KUPONGE.
ASJATUNDLIK JA MAITSEKAS NÕUANNE MÖÖBLIRIIDE VALIKUL.

Mööbliriide kavandid prl. Anniita Ooste'lt (Obst)

KÕRGES KVALITEEDIS

VAIBA- JA KÄSITÖÖLÕNGA IGAS VÄRVIS

JUTERIET lõngadele vastava ruudustikuga.

Kraasimise, korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiirelt ja korralikult võistlemata headuses. OSTETAKSE MAALAMBA VILLU

Villa- ja värvimistööstus «Ekstra»

TARTUS,
Narva tn. 49, telef. 10-07

A. TRÄSS

TALLINNAS,
Suur Tartu maantee nr. 8

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD:

Võrus, Kreutzwaldi tän. 50, A. Pihlak
Viljandis, Lossi tän. 16, M. Labi
Pärnus, Kalevi tän. 41, H. Reimann
Paides L. Rästas, telefon 107

Petseris S. Martsen
Tallinnas, Lühikejalg 6, K. Saarse
Rakveres, Tallinna t. 20, S. Haukka
Rakveres, Lai tän. 13, L. Leinfeldt

Narvas, Joala tän. 26, E. Stern
Valgas, Kesk tän. 11, Firma „Amro“
Türi A. Rumvolt.
Põltsamaal, Jõgeva tän. 10, A. Supp

M

NARVA-JÕESUUS

veedetud
puhkuseaeg
tuleb kasuks
kõigile!

Head kosumist

tagab Narva-Jõesuu uhke liivarand, tore männimets, tervisvannid vesi- ja mudaravilais, igasugused sportimisvõimalused ja lõbustused.

Ajalooline Narva

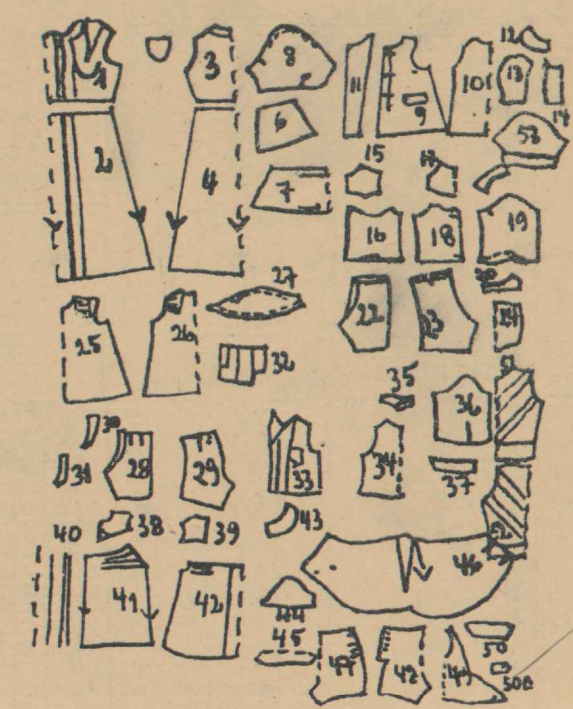
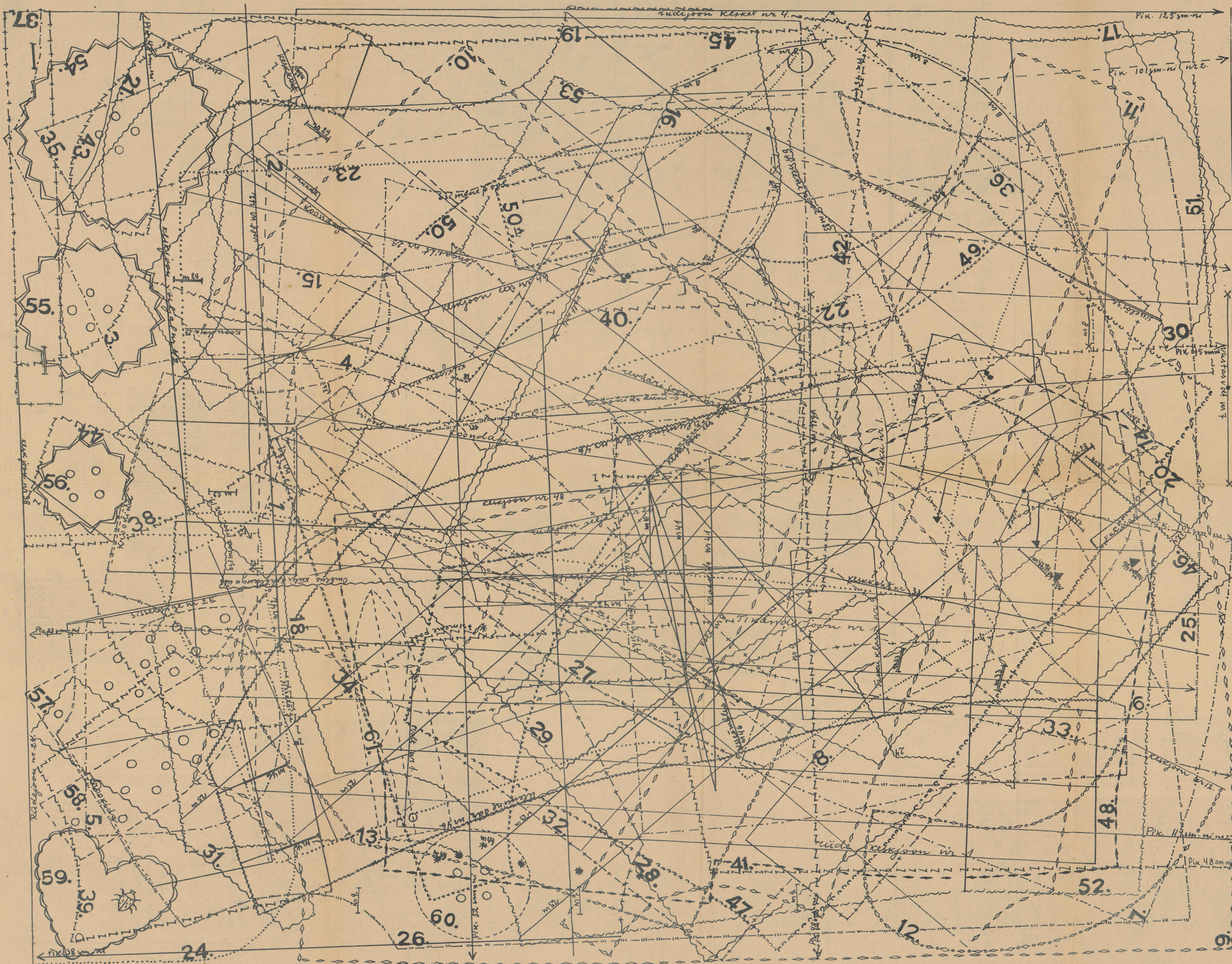
on muinsusrikkaim vanalinn Bāltimail, pakkudes enda huvitavate kindlustega, maa-aluste käikudega ja uhkete keskaegsete portaalidega kaunistatud hoonetega unustamata elamusi.

Lähemalt brošüürist, mida nõuda palub Suvitusbüroo, Narva-Jõesuus, J. Poska tän. nr. 27, telefon 9.

SUVITUSHOOAJAKS ilmub müügile

„Vallatu Magasin“ nr. 3

miltmevärvi- ja vasesügavtrükis sisuga ning kolmevärvilise kaanega. 112 lk. Hind 50 s.

Maret

Naiste ja kodude kuukiri.
**MAIKUU LÖIKE- JA MUSTRI-
 LEHT 1937. A.**

Löige I. Kleit nr. 169, rinnamõõd. 92 sm. Vöö 4 sm lai; mansett 6 sm lai ja 30 sm pikk.

- 1. Estitükk
- 2. Esileid
- 3. Selg
- 4. Tagalaid
- 5. Tasku
- 6. Esipoole soos
- 7. Seljapoole soos
- 8. Varrukas

Löige II. Mantel nr. 177. 1-2-a. poisile.

- 9. Estitükk
- 10. Selg
- 11. Reväär
- 12. Krae
- 13, 14. Varrukasad

Löige III. Põlvi üllkond nr. 182. 7-aast.

- 15. Esipasse
- 16. Estitükk
- 17. Seljapasse
- 18. Selg
- 19. Varrukas
- 20. Mansett
- 21. Krae
- 22. Püksi esipool
- 23. " tagapool
- 24. Tasku

Löige IV. Tiitarpase kleit nr. 183. 3-4-a. Mansett 1,5 sm lai ja 19 sm pikk.

- 25. Estitükk
- 26. Selg
- 27. Varrukas

Löige V. Põlvi üllkond nr. 189. 3-4-aast.

- 28. Püksi esipool
- 29. " tagapool
- 30. Kinnise äär
- 31. Nööpide äär
- 32. Tasku
- 33. Estitükk
- 34. Selg
- 35. Krae
- 36. Varrukas
- 37. Mansett

Löige VI. Täpilisest riietest tiitari kleit nr. 190. 6-7-aast.

- 38. Esipasse
- 39. Seljapasse
- 40. Keskos
- 41. Estitükk
- 42. Selg
- 43. Krae
- 44. Varrukas
- 45. Mansett

Löige VII. Pikeemüts.

- 46. Terve mütsi löige

Löige VIII. Heegeldatud supelüllkond.

- 47. Püksi esipool
- 48. " tagapool
- 49. Keha osa
- 50. Krae
- 50a. Vahetükk seljal

Löige IX. Iripitsi kaunistustega pluus.

- 51. Estitükk
- 52. Selg
- 53. Varrukas

Löige X. Lilled.

- 54. I õis
- 55. II õis
- 56. III õis
- 57. I leht
- 58. II leht
- 59. Süda
- 60. Ring
- 61. Leht

- Mustrilehel asuvad.
- 1. Suur lina fildeeruudu muster
 - 2. Setu linakese skeem ja mustrid
 - 3. Toledokaunistustega lina skeem
 - 4. Ristpiste muster tükitud pluusile
 - 5. Fildeestoori muster
 - 6. Kleitide tikandeid
 - 7. Monogramme

